REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

PREDLOG
EVA 2025-3350-0025
PRVA OBRAVNAVA

Z A K O N
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI (ZOsn-L)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Osnovnošolsko izobraževanje predstavlja temelj izobrazbe slehernega državljana, poleg tega, da učence opremi z osnovnim znanjem in veščinami, ima tudi vzgojno nalogo. Vzgojni del osnovnošolskega izobraževanja se mora uspešno in učinkovito prilagajati vsem spremembam v družbi, saj te neposredno vplivajo tudi na osnovnošolsko populacijo. V povezavi z vzgojnim delovanjem osnovne šole pogosto zaznavamo opozorila oziroma kritike, da šola kot institucija izgublja ugled, da učitelji niso prepoznani kot pomembni nosilci družbenega razvoja in odgovornosti. Eno izmed ključnih opozoril pa je, da šole nimajo ustreznih orodij, s katerimi bi lahko ustrezno obvladovale posamezne učence, katerih vedenje in dejanja ogrožajo zdravje in varnost preostalih udeležencev v izobraževalnem procesu, ko vedenje oziroma dejanja posameznika onemogočajo nemoteno izvajanje pouka.

V Republiki Sloveniji je osnovnošolsko izobraževanje obvezno, iz česar izhajajo tako pravica kot dolžnost otroka, da se udeležuje pouka in drugih dejavnosti, ter dolžnost staršev oziroma skrbnikov, da otroku omogočijo uspešno in redno izpolnjevanje osnovnošolske obveznosti. Vzgojni in varnostni ukrepi, ki jih osnovna šola izreče posamezniku, morajo biti oblikovani tako, da se posamezniku ne krati pravica do osnovnošolskega izobraževanja, obenem pa je osnovna šola dolžna zagotoviti varno učno okolje za vse udeležence v vzgojno-izobraževalnem procesu. Zaradi zagotavljanja pravic posameznika do osnovnošolskega izobraževanja in istočasnega zagotavljanja pravice do varnosti vseh udeležencev se osnovne šole pogosto znajdejo v težavnih situacijah, kar povzroča veliko zmede in nezadovoljstva.

Pogosta so opozorila o pomanjkanju ustreznih vzgojnih ukrepov, ki bi se jih lahko učinkovito uporabilo ob težjih kršitvah pravil šolskega reda. Zakonodaja opredeljuje vzgojni opomin kot vzgojni ukrep, vendar ta v trenutni zakonski ureditvi ne predstavlja dovolj učinkovitega vzgojnega orodja, še posebej pri težjih oziroma ponavljajočih se kršitvah. Po trenutno veljavni zakonodaji vzgojnega opomina ni mogoče izreči ob prvi hujši kršitvi, če predhodno ni bila storjena že druga kršitev in ni bilo opravljeno ustrezno vzgojno delovanje. Dodatna slabost trenutne zakonske ureditve pri izrekanju vzgojnih opominov je njihovo trajanje, saj so omejeni zgolj na šolsko leto.

V trenutni zakonski ureditvi osnovnošolskega izobraževanja je mogoče zaznati pomanjkljivo opredelitev neocenjenosti in posledic v zvezi s tem, še posebej v primerih, ki se nanašajo na neopravičene izostanke. Prav tako je sam postopek opravičevanja izostankov opredeljen zelo splošno.

V vzgojnem procesu je nepogrešljiva vloga staršev oziramo skrbnikov osnovnošolskih otrok. Ti so namreč dolžni svojemu otroku omogočati in zagotavljati obiskovanje pouka ter preostalih dejavnosti v okviru obveznega programa osnovne šole. Redno in vestno obiskovanje pouka je eden izmed ključnih

pogojev za uspešno izpolnjevanje osnovnošolske obveznosti, zaradi česar mora biti sistem ugotavljanja in opravičevanja morebitnih izostankov ustrezno urejen, zakonodaja pa bi morala vsebovati ustrezne inštrumente, ki jih imajo na voljo osnovne šole, kadar starši nevestno in malomarno opravljajo svojo dolžnost.

Uspešno in učinkovito izobraževanje otrok romske skupnosti predstavlja izziv trenutnega osnovnošolskega sistema. Stopnja udeležbe romskih otrok v predšolski vzgoji je precej nižja od splošne stopnje, zaradi česar romski otroci praviloma osnovnošolsko izobraževanje začenjajo s slabšim znanjem slovenskega jezika, zato so že na samem začetku v neenakovrednem položaju v primerjavi s svojimi vrstniki. Ker predstavlja poznavanje in razumevanje učnega jezika temelj za uspešno izobraževanje, se zaradi začetnih pomanjkljivosti razkorak v znanju med romskimi in neromskimi otroki v nadaljevanju šolanja samo še povečuje, kar ima za posledico predčasno opuščanje izobraževanja, ki je najverjetneje tudi posledica predhodnih neuspehov in nizke samopodobe pri romskih učencih. Izobraževalni sistem v Republiki Sloveniji ima sicer že določene mehanizme za podporo učencem Romom (nižji normativ v razredu, dodatni strokovni delavec v šolah z večjim številom romske populacije, možna sistemizacija delovnega mesta romski pomočnik), največjo oviro pa predstavlja trenutna zakonska ureditev, ki ne daje podlage za zbiranje in urejanje podatkov o učencih Romih, zaradi česar so vsi podatki pridobljeni na podlagi ocen in ne nujno dejanskega stanja.

Vse bolj prisotna so tudi opozorila o pomanjkljivem znanju računalništva osnovnošolcev, kar v digitaliziranem svetu 21. stoletja predstavlja ključni element, ki odloča o uspehu posameznika. Vsebine računalništva in digitalnih veščin so v sistemu osnovnošolskega izobraževanja zastopane na prečni ravni, določena znanja je mogoče pridobiti v okviru izbirnih predmetov ali razširjenega programa.

Vse več držav se zaveda negativnih učinkov čezmerne izpostavljenosti elektronskim napravam, zaradi česar v svojo zakonodajo umeščajo prepoved uporabe mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav med poukom. Veljavna slovenska zakonodaja prepušča možnost prepovedi avtonomiji šol.

Vse več je opozoril lokalnih skupnosti o potrebi po ureditvi področja brezplačnega prevoza otrok, saj obstoječi zakon ne določa natančno načinov, s katerimi se otrokom, ki so upravičeni do brezplačnega prevoza omogoča ta pravica, zaradi česar se lokalne skupnosti poslužujejo različnih rešitev, ki bi morale biti opredeljene na zakonski ravni.

Učenci s posebnimi potrebami, ki se izobražujejo na domu, pravice do izobraževanja na domu ne morejo uveljavljati med šolskim letom, niti ob diagnozi, zaradi katere je smiselna in priporočljiva tovrstna oblika izobraževanja. Prav tako otroci s posebnimi potrebami z življenjsko ogrožajočim zdravstvenim stanjem nimajo pravice do spremljevalca na šolskem prevozu.

Našteto predstavlja poglavitne razloge za spremembo Zakona o osnovni šoli.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel, sledi pa načeloma zagotavljanja največje koristi za učenca in zagotavljanja pravne varnosti.

2.1. Cilji predloga zakona

Cilji predloga zakona so:

– na zakonski ravni jasneje določiti naloge osnovne šole, ki so povezane z izvajanjem vzgojnega delovanja;

– natančneje opredeliti vsebino dokumentov, ki vsebujejo elemente vzgojnega delovanja;

– razmejiti delovanje osnovne šole na vzgojno delovanje in na dejanja, ki so namenjena zagotavljanju varnosti;

– podrobneje opredeliti vzgojni opomin kot vzgojni ukrep;

– v letnem delovnem načrtu določiti vzgojno delovanje šole;

– podrobneje določiti ukrepe, ki so namenjeni varnostnemu delovanju;

– podrobneje določiti pojem neocenjenosti in posledice, ki izhajajo iz tega;

– na zakonski ravni omogočiti šoli pravico pregledati osebne predmete in jih odvzeti;

– na zakonski ravni omejiti uporabo osebnih elektronskih naprav, ki so v lasti učencev, in sicer zgolj na uporabo pri pedagoških aktivnostih, ki so bile predhodno opredeljene v letnem delovnem načrtu;

– uvesti nov predmet »informatika in digitalne tehnologije«;

– omogočiti dopolnilno izobraževanje slovenskega jezika in kulture za učence Rome;

– omogočiti zakonsko podlago za zbiranje podatkov o številu učencev Romov;

– učencem s posebnimi potrebami, ki se izobražujejo na domu, omogočiti uveljavljanje te pravice tudi med šolskim letom;

– podrobneje določiti medsebojne obveznosti šole in lokalne skupnosti pri zagotavljanju brezplačnih prevozov;

– učencem s posebnimi potrebami, ki imajo življenjsko ogrožajoče zdravstveno stanje, omogočiti spremljevalca med prevozom.

2.2. Načela predloga zakona

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel, sledi pa načelom zagotavljanja največje koristi za učenca, zagotavljanja varnega in vzpodbudnega učnega okolja in načelu zagotavljanja pravne varnosti.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona med drugim med predmete obveznega programa uvaja nov predmet informatika in digitalne tehnologije. Uvajanje predmeta Informatika in digitalne tehnologije v osnovno šolo izhaja iz potrebe, da učencem sistematično zagotovimo temeljna znanja računalništva in informatike ter razumevanje sodobnega digitalnega sveta. Digitalna tehnologija že dolgo presega okvire zgolj uporabniških veščin, zato je ključno, da učenci že v osnovni šoli razvijajo računalniško mišljenje in sposobnosti reševanja problemov ter pridobijo vpogled v delovanje digitalnih sistemov. Predmet bo krepil sposobnosti razumevanja podatkov in njihove analize, razumevanje osnov programiranja, logičnega razmišljanja, delovanja interneta in omrežij, pa tudi razvijal zavedanje o varni, etični in odgovorni rabi tehnologije. Učenci bodo ob tem krepili ustvarjalnost, kritično mišljenje in zavest o vplivu digitalnih tehnologij na družbo. S povezovanjem računalniških in digitalnih znanj, pridobljenih pri ostalih šolskih predmetih, bomo učence pripravljali na prihodnost in jih spodbujali na k aktivnejši vlogi in samozavestnemu delovanju v sodobnem digitalnem okolju.

Predmetnike in učni načrt za predmet informatika in digitalne tehnologije bi v skladu s predlogom sprejel pristojni strokovni svet najpozneje do 31. decembra 2027, pouk predmeta pa bi se začel izvajati najpozneje s 1. septembrom 2028. Ker je uvedba novega predmeta načrtovana za 7. razred osnovne šole, se zakon spreminja tudi v delu, ki ureja obseg obveznih izbirnih predmetov na način, da bodo učenci v 7. razredu lahko izbrali največ dve uri (in ne več tri, kot je bilo možno sedaj ob soglasju staršev) obveznih izbirnih predmetov.

S predlogom zakona se na novo določa vzgojno delovanje šole. Med drugim se ukinja vzgojni načrt šole kot samostojni dokument. Vsebine vzgojnega delovanja se prenesejo v letni delovni načrt. Nove vsebine s področja vzgojnega delovanja, ki jih mora vsebovati letni delovni načrt, predstavljajo predvsem opredelitev vzgojnih dejavnosti in načine njihovega spremljanja ter evalviranja. Dejavnosti so preventivne in proaktivne ter takšne, ki jih osnovna šola izvaja ob kršitvah pravil šolskega reda.

Predlog zakona predvideva spremembo vsebine člena, ki ureja pravila šolskega reda. Osnovna šola v pravilih šolskega reda natančneje opredeli dolžnosti in odgovornosti učencev, pravila obnašanja in ravnanja, načine in ukrepe zagotavljanja varnosti, določi vzgojne dejavnosti za kršitve pravil ter postopke vzgojnega delovanja, organiziranost učencev. Posebej se določi, da mora šola v pravilih šolskega reda določiti postopek pregleda učenčevih predmetov (torba, omarica ipd.), če učenec poseduje prepovedane ali nevarne snovi, ter postopek začasnega odvzema prepovedanih predmetov. Opredeli se tudi postopek začasnega odvzema elektronskih naprav, če jih učenec ne uporablja skladno z zakonskimi določili.

Tudi sicer daje predlog zakona pravno podlago za pregled osebnih stvari (torba, omarica ipd.) ob sumu posedovanja prepovedanih oziroma nevarnih stvari. Predlagana je tudi uvedba člena, ki določa odgovornost staršev in jim nalaga dolžnost nadzora nad predmeti, ki jih učenci prinašajo v šolo.

Pojem vzgojnega ukrepanja se s predlogom zakona oži na vzgojni opomin, ki je določen kot vzgojni ukrep, ki se lahko izreče učencu, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti ob predhodnih kršitvah niso dosegle namena. Ob tem predlog zakona po novem opredeljuje nabor hujših kršitev, zaradi katerih se učencu neposredno izreče vzgojni opomin. Posamezni vzgojni opomin se izreče za dobo 12 mesecev, kar pomeni, da se lahko prenaša v naslednje šolsko leto. V tem obdobju šola z učencem izvaja vzgojne dejavnosti. Na vzgojni opomin lahko učenec in njegovi starši vložijo ugovor.

Predlog zakona uvaja novo poglavje, ki ureja zagotavljanje varnosti v osnovnih šolah. V tem okviru opredeljuje izjeme od obiskovanja pouka, prešolanje, omejitev uporabe učenčevih elektronskih naprav, pregled osebnih predmetov in odgovornost staršev.

Predlog zakona ureja tudi možnost izjeme od obiskovanja pouka za tiste učence, ki s svojim obnašanjem ogrožajo varnost in zdravje preostalih udeležencev, na način, da se jim prilagodi izvajanje pouka in doseganje ciljev vzgoje in izobraževanja. Natančneje je opredeljeno tudi prešolanje na drugo šolo v primeru treh izrečenih vzgojnih opominov.

Omejitev uporabe učenčevih elektronskih naprav med izvajanjem vzgojno-izobraževalne dejavnosti uvaja predlog zakona na način, da je uporaba mogoče le, če je to potrebno za izvajanje vzgojno-izobraževalnega in drugega dela v skladu z letnim delovnim načrtom. O uporabi učenčevih elektronskih naprav odloči učitelj, ki izvaja vzgojno-izobraževalno ali drugo delo. Uporaba učenčevih elektronskih naprav je izjemoma dovoljena tudi, če učenec potrebuje elektronsko napravo iz zdravstvenih razlogov, ali v drugih utemeljenih primerih, določenih s pravili šolskega reda.

V predlogu zakona se dodaja določba, da se dopolnilno izobraževanje slovenskega jezika in kulture organizira tudi za učence, ki so pripadniki romske skupnosti. Ker predstavlja nerazumevanje slovenščine kot učnega jezika eno izmed večjih ovir za doseganje ciljev in standardov znanja pri številnih

učencih, ki so pripadniki romske skupnosti, se z navedeno spremembo želi doseči uspešnejšo integracijo učencev Romov. Na podlagi zakonske spremembe bo mogoče v podzakonskem aktu šolam, ki jih obiskujejo učenci Romi, sistemizirati ure slovenskega jezika v večjem obsegu.

Predvideva se tudi zakonska podlaga za zbiranje podatkov o učencih, ki so pripadniki romske skupnosti. Na podlagi števila romskih učencev so šole upravičene do ugodnejših normativov za oblikovanje oddelkov, v katerih so učenci Romi, sistemizacije delovnega mesta romskega pomočnika in dodatnih strokovnih delavcev za delo z Romi. Podatki o številu romskih učencev so se do sedaj pridobivali na podlagi ocen.

Podrobneje se ureja postopek vpisa v prvi razred in prepisa v osnovno šolo zunaj šolskega okoliša, v katerem učenec prebiva pred začetkom obiskovanja pouka. Podrobneje se uredi tudi možnost prepisa na drugo šolo med šolanjem. Natančneje se ureja tudi postopek odloga šolanja, tako za učence, ki še ne obiskujejo osnovne šole, kot za tiste, ki obiskujejo prvi razred. Opredelijo se roki, do katerih morajo starši podati predlog za odlog šolanja.

S predlogom zakona se podrobneje opredeli postopek opravičevanja odsotnosti. Zakon natančno določa, v katerih primerih lahko razrednik kljub prejetemu opravičilu odsotnosti ne opraviči. Dodan je tudi zapis, da lahko šola ob daljših neopravičenih odsotnostih deluje tudi vzgojno, obvesti pristojni Center za socialno delo in poda predlog uvedbe prekrškovnega postopka zoper starše.

Podrobneje se opredeli, da se o načinu prevoza dogovorita osnovna šola in lokalna skupnost, ta pa lahko v svojih aktih podrobneje določi način organizacije prevozov in povračila prevoznih stroškov. Na ta način se lokalnim skupnostim omogoči večja avtonomija glede na specifike posamezne občine, kar je še posebej potrebno v občinah, ki imajo zelo razpršeno prebivalstvo oz. prebivalstvo, ki prebiva v odročnih krajih, saj v teh primerih organizacija prevoza ni ekonomsko upravičena. Otrokom s posebnimi potrebami, ki imajo ogrožajoče zdravstveno stanje, mora ponudnik prevozov poleg voznika zagotoviti tudi spremljevalca.

Sprememba zakona prinaša možnost ugovora tudi na obvestilo o zaključnih ocenah in ne samo na ocene v spričevalu oziroma v zaključnem spričevalu. Podrobneje je urejen celoten postopek odločanja o ponavljanju učencev od 3. do 6. razreda. Dodana je določba, da učenci 7. in 8. razreda razred ponavljajo tudi v primeru neudeležbe na popravnem izpitu in ne zgolj v primeru neuspešno opravljenega izpita. Podrobneje se opredeli neocenjene učence: tisti, ki so neocenjeni zaradi opravičenih odsotnosti, imajo možnost prilagoditev ocenjevanja; učenci, ki so neocenjeni zaradi neopravičenih odsotnosti, pa opravljajo predmetni izpit. Neudeležba na predmetnem izpitu pomeni obvezno opravljanje popravnega izpita, v tem primeru pa učenci od 3. do 6. razreda, ki se popravnega izpita ne udeležijo ali ga ne opravijo, ponavljajo razred.

Predlog zakona predvideva, da lahko otroci s posebnimi potrebami uveljavljajo pravico do izobraževanja na domu tudi med šolskim letom. Prav tako se uvaja možnost, da lahko otroci s posebnimi potrebami, ki so morali zaradi neuspešnega izkazovanja znanja naslednje leto obiskovati pouk v šoli, znova uveljavljajo pravico do izobraževanja na domu.

Predlog zakona predvideva širitev nabora glob za šolo in starše ob kršitvah zakonskih določb. Globe za šole so predvidene pri kršitvah s področja vzgojnega delovanja, staršem pa se bo v primeru kršitev odgovornosti glede nadzora nad predmeti, ki jih učenec prinaša v šolo, lahko izrekla globa. Prekrškovni organ za izrekanje glob je Inšpektorat RS za šolstvo.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNO FINANČNA SREDSTVA

Finančne posledice za proračun predstavlja uvedba novega predmeta informatika in digitalne tehnologije. Novela zakona sicer še ne določa natančne umestitve predmeta v predmetnike osnovnih šol, saj te določi Strokovni svet RS za splošno izobraževanje (SSSI). Ocena finančnih posledic temelji

na predpostavki, da se bo nov predmet izvajal samo v 7. razredu osnovnih šol v obsegu ene pedagoške ure na teden. Upoštevajoč predvideno število oddelkov in stroške plač strokovnih delavcev, so predvidene finančne posledice v letu 2028, ko se bo predmet začel izvajati s 1. septembrom, 460.500 €. V naslednjih letih, ko se bo predmet izvajal celo leto, pa je ocena finančnih posledic 1.818.000 € za posamezno proračunsko leto.

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javno finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih finančnih posledic v že sprejetem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLOGA UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V tem delu predstavljamo, kako imajo določene države članice Evropske unije v svojih sistemih urejeno področje varnosti in vzgojnega delovanja.

Estonija

Estonske šole imajo zakonsko obveznost zagotavljati duševno in fizično varnost. Neizpolnitev te obveznosti lahko pomeni finančni zahtevek staršev do šole. Pri ocenjevanju zagotavljanja varnosti se analizira, ali je šola storila vse potrebno za preprečitev škode. Vsako škodljivo ravnanje vključuje tudi osebno odgovornost – za škodo, ki jo povzroči otrok, lahko odgovarjajo starši, razen če dokažejo, da škode kljub svojim prizadevanjem niso mogli preprečiti, na primer zaradi duševne bolezni ali drugih okoliščin.

Intervencije temeljijo na obveznosti šole zagotavljati varnost in na načelu nujne obrambe/samoobrambe. Šola mora storiti vse, kar se pričakuje glede na usposobljenost šolskega osebja. Če je situacija bolj zapletena in zahteva ukrepe, ki presegajo kvalifikacije učiteljev, je najmanjša možna intervencija, da se za pomoč zaprosi policijo. V primeru dolgotrajnega, vztrajnega agresivnega vedenja ima šola pravico odstraniti učenca od pouka ali preoblikovati poučevanje na način, da se lahko obvladujejo vzroki za nevarne situacije; na primer z uvedbo delnega pouka, več individualnega poučevanja ali poučevanja v manjših skupinah. Šole pa morajo najprej oceniti temeljne vzroke za agresivno vedenje, o vedenju in možnih rešitvah razpravljati s starši in z občinskim otroškim varuhom. Šola mora potrditi kodeks ravnanja za zagotavljanje varnosti in ga deliti z zakonitim skrbnikom šole (pravno pristojnim organom). Zakon ureja le splošni okvir in tiste dele, kjer se lahko poseže v temeljne pravice.

Zakon o osnovnih in srednjih šolah vsebuje določbe, ki pod določenimi pogoji omogočajo varnostne preglede. Predpogoji za izvedbo varnostnega pregleda so na primer: utemeljen sum, da ima učenec predmet ali snov, ki ogroža življenje in zdravje, in učenec tega ni pripravljen prostovoljno predati, in če ne pride do posredovanja, se lahko nevarnost uresniči. Ta pravica se ne razteza na predmete in snovi, ki so učencu dovoljeni, vendar jih uporablja na način, ki moti pouk.

Danska

V skladu z ministrskim obvestilom o spodbujanju urejenega vedenja v javnem osnovnošolskem in nižjem srednješolskem izobraževanju morajo imeti vse šole pravila vedenja in določen vrednostni sistem. Pravila vedenja in vrednote določi vsaka šola posebej, zato jih je mogoče prilagoditi posebnim potrebam šole. Če učenec ne upošteva šolskih pravil vedenja, vrednot ali splošno sprejetih norm dobrega vedenja, lahko ravnatelj šole proti njemu uvede ukrepe. Ti se lahko nanašajo tudi na vedenje učenca zunaj šole,

na primer na digitalno vedenje na družbenih omrežjih, kadar to neposredno vpliva na red in dobro učno okolje v šoli.

Predvideni so naslednji ukrepi:

- pripor do ene ure;
- premestitev učenca v drug razred za posamezne ure ali preostanek šolskega dne;
- takojšnja odstranitev učenca iz šole za preostanek šolskega dne;
- izključitev učenca od pouka za celotne šolske dneve, do največ 10 dni v istem šolskem letu;
- premestitev učenca v vzporedni razred znotraj istega oddelka na isti šoli;
- premestitev učenca v razred istega razreda na drugem oddelku iste šole;
- premestitev učenca v razred istega razreda na drugi šoli v občini.
  Šola lahko uvede tudi milejše ukrepe od zgoraj naštetih. Predpis določa najstrožje ukrepe, ki jih je mogoče uporabiti za učenca, ki ne upošteva šolskih pravil in norm dobrega vedenja, vendar mora šola uporabiti blažje in manj invazivne ukrepe, kadar je to ustrezno in smiselno glede na dejanja učenca. Med blažje ukrepe lahko spadajo: sedenje učenca za lastno mizo, odstranitev učenca iz skupinskega dela ali začasna napotitev učenca »pred vrata« za nekaj minut ali do konca učne ure. Šola se lahko s starši tudi dogovori, da pridejo učenca iskat v šolo.

Ravnatelj šole lahko zadrži osebne predmete učenca, če jih je ta prinesel ali uporabljal na način, ki krši šolska pravila. Ravnatelj določi, kdaj lahko učenec prevzame svoje predmete. Ko se šola odloči za zaseg učenčevih stvari, mora biti ukrep sorazmeren s kršitvijo pravil. Pri odločitvi mora ravnatelj upoštevati različne dejavnike, kot so starost učenca in morebitne prejšnje kršitve pravil. Pogoj za zaseg osebnih predmetov s strani šole je, da je to upravičeno iz praktičnih in vzgojnih razlogov, na primer, če je učenčeva uporaba telefona večkrat motila pouk.

Šola lahko zadrži učenčeve predmete tudi po koncu šolskega dne, vendar je to mogoče le, če je tak ukrep določen v šolskih pravilih. Pri sprejemanju odločitve mora ravnatelj upoštevati, da je dolgotrajnejši zaseg resen poseg v lastninsko pravico učenca, zato morajo biti praktični in vzgojni razlogi za podaljšano zadržanje razumni glede na učenčeva dejanja. Vzgojni razlog bi bil lahko, da je treba predmet obdržati dlje časa, da učenec razume, da ima neupoštevanje pravil posledice. Če pa bi bilo dovolj, da se učenčev predmet vrne ob koncu šolskega dne, predmeta ne bi smeli zadržati dlje.

Premestitev učenca na drugo šolo je možna, vendar šele, ko so bile preučene druge, manj invazivne možnosti. Učenec se lahko premesti v isti razred na drugi šoli, če se s tem strinjajo učenec in starši ter če premestitvi pritrdi tudi ravnatelj sprejemne šole. Običajen način reševanja takšne situacije je dialog med učencem, starši in ravnatelji obeh šol, ki ga usklajuje šolska uprava.

V posebej resnih ali ponavljajočih se primerih lahko ravnatelj šole odloči o premestitvi tudi brez soglasja staršev in učenca, če se s premestitvijo strinja ravnatelj sprejemne šole. Premestitev učenca proti njegovi volji predstavlja resen poseg v njegove pravice, zato mora biti dobro utemeljena, npr. zaradi hudega nasilja ali digitalnega nadlegovanja, pri čemer so bile druge rešitve že preizkušene in niso uspele ali pa so zaradi resnosti primera neprimerne.

Če ravnatelj sprejemne šole ne želi sprejeti učenca, se v postopek vključi občinski svet. Občina odloči, ali se bo premestitev zgodila, in če, na katero šolo bo učenec premeščen. Odločitev temelji na priporočilih vpletenih ravnateljev in po posvetovanju z učencem ter starši.

Večja prilagodljivost pri premestitvi učencev na drugo šolo je ena od sprememb, ki se trenutno preučujejo v okviru revizije obvestila o spodbujanju urejenega vedenja v javnem osnovnošolskem in nižjem srednješolskem izobraževanju.

Švedska

Obstaja več disciplinskih ukrepov, ki jih lahko uporabijo ravnatelj, učitelj ali v nekaterih primerih nadzornik pri pouku na daljavo, če učenec moti red ali se neprimerno vede. Namen teh ukrepov je usmeriti učenca k spremembi vedenja in izboljšati učne pogoje v šoli, zato se ne smejo uporabljati kot kazen.

Disciplinski ukrepi, določeni v Zakonu o izobraževanju, vključujejo odstranitev iz učilnice, pripor, pisno opozorilo, premestitev, začasno izključitev in zaseg predmetov, kot je mobilni telefon.

Poleg tega določbe Zakona o izobraževanju vsem zaposlenim omogočajo, da sprejmejo takojšnje in začasne ukrepe, ki so upravičeni za zagotovitev varnosti in mirnega učnega okolja. To vključuje tudi pooblastilo za fizično posredovanje pri preprečevanju nasilja, pri nadlegovanju ali drugih motnjah. Fizično posredovanje je dovoljeno le, če je sorazmerno glede na njegov namen in okoliščine.

Vlada je pooblastila komisarja, da predlaga ukrepe za trajno krepitev varnosti in mirnega učnega okolja, ki spodbuja učenje v šolah. Med drugim bo komisar analiziral, ali je mogoče zakonodajo dodatno pojasniti glede pooblastil in odgovornosti šolskega osebja pri izvajanju disciplinskih in drugih posebnih ukrepov, pri čemer bo upošteval potrebe vseh vpletenih učencev. Prav tako bo, če bo treba, predlagal dodatne spremembe predpisov glede pristojnosti šolskega osebja pri obravnavanju motenj.

Pravila vedenja so torej urejena z nacionalno zakonodajo, vendar ima Švedska decentraliziran šolski sistem, kjer so za razlago pravil v skladu z lokalnimi potrebami in za izvajanje izobraževanja v skladu z nacionalno zakonodajo odgovorne lokalne oblasti (občine in neodvisni izvajalci izobraževanja). Nad izvajanjem teh določil bedi Švedski šolski inšpektorat (Skolinspektionen).

Med poukom je uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih komunikacijskih naprav dovoljena le v skladu z navodili učitelja z namenom spodbujanja razvoja in učenja učencev ali kot del posebnih prilagoditev ali podpore. Ravnatelj osnovne šole in podaljšanega bivanja lahko odloči, da se mobilni telefoni in druge elektronske komunikacijske naprave zbirajo ob začetku vsakega šolskega dne za obdobje enega leta (Poglavje 5, člen 4d Zakona o izobraževanju). Možna so tudi odstopanja od te odločitve za posamezne učence, če obstajajo posebni razlogi.

Po Zakonu o izobraževanju so v določenih pogojih možni tudi strožji disciplinski ukrepi, na primer, če nastane akutna situacija ali če se učenec dolgo časa problematično vede. Ravnatelj lahko na primer začasno premesti učenca znotraj šolskega sistema v obveznem izobraževanju. Če to ni mogoče ali ni dovolj strogo za zagotavljanje varnosti in miru drugih učencev, lahko ravnatelj odloči, da se učenec začasno premesti zunaj lastne šolske enote v drugo šolsko enoto ali na drugo lokacijo znotraj organizacije ravnatelja. Odločitev o začasni premestitvi znotraj ali zunaj lastne šolske enote ne more veljati dlje od štirih tednov.

V obvezni in posebni šoli ima ravnatelj možnost popolne ali začasne izključitve učenca, če sta na primer ogroženi varnost drugih učencev ali osebja. Učenec pa ne sme biti izključen za več kot en teden in ne več kot dvakrat v koledarskem polletju. Izključenemu učencu mora biti ponujena kompenzacija za pouk, ki ga zamudi zaradi izključenosti (Poglavje 5, členi 14–15 Zakona o izobraževanju). To je lahko na primer pouk na daljavo. Komisar bo nadalje predlagal, kako se lahko začasne premestitve in izključitve omogočijo v več primerih in za daljša obdobja. Vlada je dodatno uvedla pobudo, ki šolskim oblastem omogoča ustanovitev tako imenovanih nujnih šol, kjer so lahko učenci začasno nameščeni v skladu z določbami Zakona o izobraževanju. Te nujne šole pomagajo zagotoviti stalnost izobraževanja za vse učence.

Državna subvencija se lahko uporabi za zaposlitev osebja, ki lahko dela v nujnih šolah v osnovnem izobraževanju. V proračunski zakonodaji za leto 2025 vlada predlaga, da se državna subvencija za stroške osebja v nujnih šolah v osnovnem izobraževanju poveča za 100 milijonov SEK. To pomeni podvojitev naložbe, ki bo nato znašala 200 milijonov SEK na leto.

Nizozemska
Zakonodaja nalaga šolskim svetom, da ustvarijo varno in zaščiteno šolsko okolje. Šola je tako odgovorna za socialno, fizično in psihološko varnost učencev. Vsaka šola mora imeti varnostno politiko (*veiligheidsbeleid*), v kateri je opisano, kako preprečiti, reševati in ocenjevati incidente. Šola mora spoštovati svojo lastno varnostno politiko. Vsaka šola mora imeti osebo, ki je na voljo staršem in učencem, kjer lahko prijavijo primere nadlegovanja. Ta oseba je odgovorna za koordinacijo politike proti nadlegovanju. Vsaka šola mora imeti protokol proti nadlegovanju, v katerem je opisano, kako preprečiti in kako ravnati v primeru nadlegovanja.

Od novega šolskega leta 2024/2025 uporaba mobilnih telefonov v osnovnih šolah in (sekundarnih) posebnih (osnovnih) šolah ni več dovoljena. Če so mobilni telefoni potrebni za vsebino učne ure, so dovoljeni. Učenci, ki so odvisni od svojih telefonov, jih lahko uporabljajo (na primer iz zdravstvenih razlogov ali zaradi invalidnosti).

Na nacionalni ravni ni posebne zakonodaje, ki bi dovoljevala šolam, da pregledujejo osebne stvari učencev. Večina šol pa ima kodeks ravnanja (*gedragscode*), ki je vključen v šolski priročnik (*schoolgids*).

Čeprav je pravica do zasebnosti temeljna pravica, imajo šole pravico izvajati preglede omaric, vendar morajo to pravico zapisati v splošnih pogojih najema (omarice) in/ali v šolskem varnostnem načrtu ali predpisih (ki so pogosto vključeni v šolski priročnik). Policija je lahko prisotna pri pregledu omarice, vendar ne sme sama odpirati omaric.

Policija lahko odpre omarico, če ima nalog za preiskavo. Takšen nalog bo policija dobila le za eno omarico, če se sumi, da je najemnik/učenec storil kaznivo dejanje (da ima npr. v njej ukradene stvari ali orožje).

Če učenec zaradi svojih potrebščin ali vedenja ne more ostati v šoli ali se vanjo vrniti, je šolski svet odgovoren, da poišče šolo, ki lahko zadosti potrebam učenca. Šola lahko zaprosi za nasvet in psihološko oceno učenca s strani "šolske zveze" (*samenwerkingsverband*). V pogovorih s šolo, starši in učitelji lahko predlagajo ustrezno rešitev. Ena od teh je lahko prenos učenca v Posebno izobraževalno območje 4, kjer lahko učenci prejmejo izobraževanje, ki bolj ustreza potrebam učencev z vedenjskimi ali psihičnimi težavami.

Nemčija
V Nemčiji se preprečevanje nasilja v šolah obravnava s kombinacijo učnih načrtov, gradiv, ki jih zagotavljajo dežele, in šolskih predpisov, ki zagotavljajo okvir za mirno sožitje. Medtem ko so nekatere dežele razvile posebne nujne smernice za primere ekstremnega nasilja, te smernice vključujejo tudi preventivne strategije in poudarjajo pomen sodelovanja. V primeru redkih nasilnih incidentov, kot so napadi, obstajajo jasni postopki za nujne primere, učitelji pa se ustrezno usposabljajo. Mnoge dežele imajo izredne šolske psihologe, ki jih je mogoče hitro napotiti v šole v nujnih primerih.

Vloga socialnih delavcev in šolskih psihologov postaja vse pomembnejša pri preventivnem delu. Sodelovanje šol z drugimi javnimi institucijami, kot sta policija in socialna služba, je ključno za preprečevanje nasilja in zgodnjo izobraževalno ali psihološko podporo.

Programi preprečevanja pomagajo povečati osveščenost in izboljšati sposobnost šol za odzivanje na nasilje, razkrivajo pa tudi, da je pred nami še vedno veliko dela. Usposabljanje učiteljev pogosto vključuje teme, povezane z razvojem socialnih veščin in preprečevanjem nasilja, kar se vključuje v vsakodnevne lekcije ali dejavnosti zunaj učnega načrta. Tehnični ukrepi, kot so varnostni sistemi, se obravnavajo kot dopolnilo k primarnim pedagoškim pristopom. Namen je ustvariti odprto šolo, ki se sklada z vrednotami demokratične družbe, namesto da bi se zanašali le na varnostne ukrepe.

Zgodnja intervencija je ključni vidik preprečevanja nasilja. Če je jasno, da preprečevanje nasilja doma ni dovolj obravnavano, se spodbuja, da šole uvedejo ukrepe že pri predšolski starosti. Ta proces vključuje sodelovanje z različnimi partnerji, vključno s policijo, socialnimi službami, cerkvami, sindikati, ženskimi iniciativami in organizacijami za zaščito otrok. Preprečevanje nasilja se priznava kot družbena odgovornost, ne le naloga šol.

Sodelovalna omrežja, vzpostavljena v nekaterih deželah, kot so "*Länderpräventionsräte*" (deželni preventivni svetovi) in "omrežja proti nasilju", so primeri, kako različni deležniki, vključno s šolami, policijo in socialnimi organizacijami, sodelujejo pri obravnavi in preprečevanju nasilja v šolah in skupnostih.

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

Sprememba zakona bo prinesla pozitivne spremembe pri vzgojnem delovanju in zagotavljanju varnosti v osnovnih šolah. Ena izmed ključnih sprememb bo tudi večja stopnja digitalne pismenosti in pridobivanja digitalnih veščin.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Ni posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Ni posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Ni posledic.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Ni posledic.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona natančneje določa postopek vzgojnega delovanja in ukrepanja z namenom zagotovitve varnega in spodbudnega učnega okolja.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Ni posledic.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Ni posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Sprejeti predpis bo predstavljen strokovni javnosti (posveti z ravnatelji) in širši javnosti.

7. PODATKE O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVAL PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki. Predlog zakona je bil pripravljen znotraj ministrstva.

8. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

V skladu z načeli transparentnosti in vključevanja javnosti v zakonodajni proces smo med javno razpravo zbirali pripombe in predloge na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (ZOsn – L), ki je bil objavljen na E-demokraciji od 14. 3. 2025 do 28. 3. 2025. V tem času je bilo prejetih 311 pripomb. V nadaljevanju povzemamo ključne vsebine iz javne razprave.

Prvotni predlog novele zakona je predvideval uvedbo opisnega ocenjevanja tudi v 3. razred osnovne šole in s tem izenačitev z izobraževalnim programom osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom. Večina pripomb, ki so prispele med javno obravnavo, se je nanašalo na nasprotovanje predlagani spremembi in ohranitvi številčnega ocenjevanja v 3. razredu osnovne šole. Na podlagi prejetih pripomb je bil iz nadaljnje obravnave odstranjen člen, ki je predvideval spremembo ocenjevanja v 3. razredu.

Večje število pripomb se je nanašalo na predlog preimenovanja predmeta glasbena umetnost v glasba. Pobudniki predlagajo preimenovanje zaradi uskladitve poimenovanja po vertikali, saj se predmet v gimnazijskem programu že imenuje glasba. Prav tako menijo, da je sedanji naziv neustrezen, saj ustvarja vtis, da se predmet osredotoča izključno na visoko, profesionalno glasbo, medtem ko je njegov cilj učencem približati glasbo v vsej njeni raznolikosti. Predlog ni bil upoštevan, saj sprememba imena predmeta ni ustrezno podprta s spremembo učnega načrta. Prav tako je treba upoštevati, da je v predmetniku za osnovne šole opredeljen tudi predmet likovna umetnost. Preimenovanje predmeta glasbena umetnost v glasba ter obenem ohranjanje predmeta likovna umetnost bi predstavljalo konceptualna razhajanja.

Določene pripombe so se nanašale tudi na podobno poimenovanje predmeta tehnika in digitalne tehnologije z že obstoječim predmetom tehnika in tehnologija. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje je upoštevalo tudi predloge, prejete v postopku javne obravnave, ki se nanašajo na uvajanje osnovnih znanj s področja informatike, ter spremenilo ime predmeta v informatika in digitalne tehnologije.

V kontekstu vzgojnega delovanja šole se je največ pripomb nanašalo na mejo neopravičenih ur, ki zadostuje za neposredni izrek vzgojnega opomina. Pripombe so pozivale k znižanju tako določene meje.

Pripombe k 56. členu, ki ureja prevoze, so se nanašale na možnost, da bi se meja štirih kilometrov oddaljenosti od šole, pri kateri so učenci upravičeni do brezplačnega prevoza, znižala in tako omogočila širšo dostopnost učencev do brezplačnega prevoza.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Vinko Logaj, minister
- Janja Zupančič, državna sekretarka
- Rado Kostrevc, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24) se v 8. členu za drugim odstavkom doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi za učence pripadnike romske skupnosti.«.

2. člen

V 16. členu se v prvem odstavku za besedilom »naravoslovja in tehnike,« doda besedilo »informatike in digitalnih tehnologij,«.

V drugem odstavku se za besedo »gluhoslepoto« doda beseda »osnovna«.

V tretjem odstavku se za besedilom »enakovrednim izobrazbenim standardom,« doda beseda »osnovna«.

3. člen

V 17. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Učenec v 7., 8. in 9. razredu izbere dve uri pouka izbirnih predmetov tedensko, v 8. in 9. razredu pa lahko tudi tri ure, če s tem soglašajo njegovi starši.«.

4. člen

V 31. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»V letnem delovnem načrtu se določijo vsebina, obseg in razporeditev vzgojno-izobraževalnega ter drugega dela v skladu s predmetnikom in učnim načrtom ter obseg, vsebina in organizacija razširjenega programa, ki ga izvaja osnovna šola, in načrt vzgojnih dejavnosti. Določi se delo šolske svetovalne službe in drugih služb, delo šolske knjižnice, aktivnosti, s katerimi se osnovna šola vključuje v okolje, obseg dejavnosti, s katerimi osnovna šola zagotavlja zdrav razvoj učencev, oblike sodelovanja s starši, strokovno izpopolnjevanje učiteljev in drugih delavcev osnovne šole, sodelovanje z visokošolskimi zavodi, ki izobražujejo učitelje, raziskovalnimi inštitucijami, vzgojnimi posvetovalnicami oziroma svetovalnimi centri, sodelovanje z zunanjimi sodelavci, dejavnosti za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti s samoevalvacijo in druge naloge, potrebne za uresničitev programa osnovne šole.«.

5. člen

V 32. členu se črta besedilo »vsebino vzgojnega načrta,«.

6. člen

44. člen se spremeni tako, da se glasi:

»44. člen
(vpis v 1. razred)

Osnovna šola vpisuje otroke v 1. razred v mesecu februarju za naslednje šolsko leto.

Starši morajo v prvi razred osnovne šole vpisati otroke, ki bodo v koledarskem letu, v katerem bodo začeli obiskovati osnovno šolo, dopolnili 6 let.

Starši imajo pravico in dolžnost vpisati otroka v javno osnovno šolo ali v zasebno osnovno šolo s koncesijo v šolskem okolišu, v katerem ima otrok prijavljeno stalno oziroma začasno prebivališče, javna osnovna šola oziroma zasebna osnovna šola s koncesijo v tem okolišu pa otroka mora vpisati. Javna osnovna šola oziroma zasebna osnovna šola s koncesijo mora otroka vpisati v 1. razred tudi po preteku roka za vpis, če se preseli v šolski okoliš te osnovne šole.

Seznam otrok iz šolskega okoliša, ki jih javna ali zasebna osnovna šola s koncesijo vpiše v 1. razred, si osnovna šola pridobi iz evidence šoloobveznih otrok, ki jo vodi ministrstvo.

Vpis v osnovno šolo zunaj šolskega okoliša, v katerem ima otrok prijavljeno stalno oziroma začasno prebivališče, se izvede tako, da starši vpišejo otroka v osnovno šolo v svojem šolskem okolišu, najpozneje v štirinajstih dneh po izteku roka za vpis pa vložijo pri osnovni šoli, v katero želijo vpisati otroka, vlogo za prepis.

Ob začetku pouka osnovna šola staršem izda potrdilo o šolanju.

Tretji odstavek tega člena ni obvezen za zasebne osnovne šole.«.

7. člen

45. člen se spremeni tako, da se glasi:

»45. člen
(odložitev šolanja)

Otroku se lahko začetek šolanja na predlog staršev, zdravstvene službe oziroma na podlagi odločbe o usmeritvi odloži za eno leto, če se ugotovi, da otrok ni pripravljen za vstop v osnovno šolo. Starši oziroma zdravstvena služba lahko predlog za odložitev šolanja vložijo najpozneje do 31. marca tekočega leta za naslednje šolsko leto.

Učencu se lahko med šolskim letom v 1. razredu na predlog staršev oziroma na predlog šolske svetovalne službe ali zdravstvene službe v soglasju s starši iz zdravstvenih in drugih razlogov odloži šolanje do naslednjega šolskega leta. Predlog za odložitev šolanja se lahko vloži do 31. oktobra tekočega šolskega leta.«.

8. člen

47. člen se črta.

9. člen

48. člen se spremeni tako, da se glasi:

»48. člen
(vpis, prepis in šolski okoliš)

Če se učenec, ki se je preselil v šolski okoliš druge šole, želi prepisati na to osnovno šolo, mu je osnovna šola dolžna omogočiti prepis. Učenec, ki se je preselil v šolski okoliš druge osnovne šole, ima pravico dokončati šolanje na osnovni šoli, v katero je že vpisan.

Starši lahko prepišejo otroka v šolo zunaj svojega šolskega okoliša tudi v drugem in naslednjih razredih, vendar najpozneje petnajst dni pred začetkom novega šolskega leta, če osnovna šola, v katero želijo starši prepisati učenca, s tem soglaša.

Če se želi učenec prepisati iz zasebne osnovne šole v javno osnovno šolo, ga javna osnovna šola v šolskem okolišu, v katerem ima učenec prijavljeno stalno oziroma začasno bivališče, mora sprejeti.

V primeru vpisa šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji osnovna šola na podlagi dokazil ugotovi, v kateri razred se bo otrok vključil. Pri tem osnovna šola upošteva predložena dokazila o predhodnem izobraževanju in starost otroka. Osnovna šola pri vključitvi otroka lahko upošteva tudi njegovo poznavanje slovenskega jezika.«.

10. člen

Besedilo 50. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Učenec ima obveznost in pravico obiskovati pouk in se udeleževati dejavnosti v okviru obveznega programa ter izpolnjevati obveznosti in naloge, določene z akti osnovne šole.

Učenec mora redno obiskovati pouk v okviru obveznega programa in izpolnjevati obveznosti in naloge, določene z akti osnovne šole.

Učenci priseljenci iz drugih držav, katerih materni jezik ni slovenski (v nadaljnjem besedilu: učenci priseljenci iz drugih držav), se k pouku obveznih predmetov lahko vključujejo postopoma glede na znanje slovenskega jezika, v skladu s smernicami za vključevanje učencev iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem, ki jih sprejme strokovni svet, pristojen za splošno izobraževanje. Ob vključitvi v osnovno šolo se udeležijo začetnega pouka slovenščine v okviru dopolnilnega izobraževanja, ki se lahko izvaja med izvajanjem obveznega programa.

Učenci priseljenci iz drugih držav in učenci, katerih materni jezik ni italijanski in se vključujejo v osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom, se k pouku obveznih predmetov lahko vključujejo postopoma glede na znanje italijanskega jezika. Ob vključitvi v osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom se udeležijo začetnega pouka italijanščine v okviru dopolnilnega izobraževanja, ki se lahko izvaja med izvajanjem obveznega programa.«.

11. člen

V 53. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Starši morajo ob vsakem izostanku učenca najpozneje v dveh delovnih dneh razredniku sporočiti vzrok za izostanek. Po vrnitvi učenca v osnovno šolo, najpozneje pa v petih delovnih dneh, starši razredniku predložijo opravičilo za izostanek.«.

Za prvim odstavkom se dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»Če starši v roku iz prejšnjega odstavka razredniku ne predložijo opravičila ali je prejeto opravičilo neverodostojno, razrednik izostanka ne opraviči. Neopravičen izostanek se zabeleži pri urah pouka in dejavnostih obveznega programa.

V primeru ponavljajočih se ali daljših neopravičenih izostankov učenca iz prejšnjega odstavka osnovna šola deluje vzgojno, in v primerih, ko gre za sum ogroženosti otroka zaradi neizpolnjevanja starševske skrbi in odgovornosti v smislu neizpolnjevanja osnovnošolske obveznosti otroka lahko obvesti center za socialno delo in poda predlog za uvedbo prekrškovnega postopka zoper starše.«.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

12. člen

54. člen se spremeni tako, da se glasi:

»54. člen
(prepoved izključitve)

Učenec ne sme biti izključen iz osnovnošolskega izobraževanja, dokler je šoloobvezen, lahko pa se ga prepiše ali prešola v skladu s tem zakonom.«.

13. člen

Besedilo 56. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo stalno ali začasno prebivališče (v nadaljnjem besedilu: prebivališče) oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole. O načinu prevoza se osnovna šola dogovori z lokalno skupnostjo.

Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njegovega prebivališča od osnovne šole v prvem razredu, v ostalih razredih pa, če pristojni organ za preventivo v cestnem prometu ugotovi, da je ogrožena varnost učenca na poti v šolo.

Pravica do brezplačnega prevoza se zagotovi z organiziranim prevozom. Če ga ni mogoče zagotoviti ali ni gospodarno, se lahko staršem povrne strošek mesečne vozovnice za javni linijski prevoz. Izjemoma, ko ni organiziranega ali javnega linijskega prevoza, se lahko staršem povrne strošek kilometrine za prevozne stroške po najkrajši javni cesti v skladu s standardi, ki veljajo za javne uslužbence v državni upravi.

Kilometrina se obračuna v skladu s kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti za pot, ki jo opravijo do osnovne šole in nazaj, in sicer v višini, kot velja za povračilo stroškov prevoza na delo in z njega. Staršem se strošek kilometrine za prevozne stroške povrne mesečno, če ne dobijo teh stroškov povrnjenih iz drugega pravnega naslova.

Učenec, ki obiskuje osnovno šolo zunaj šolskega okoliša, v katerem prebiva, ima pravico do povračila stroškov prevoza v višini, ki bi mu pripadala, če bi obiskoval osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva.

Lokalna skupnost lahko s svojimi akti podrobneje določi način organizacije prevozov in povračila prevoznih stroškov za zagotavljanje pravice učenca do brezplačnega prevoza.

Otroci s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona imajo pravico do prevoza ne glede na oddaljenost njihovega prebivališča od osnovne šole, če je tako določeno v odločbi o usmeritvi. Otroci s posebnimi potrebami, vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja v socialnovarstvenem zavodu, kjer se pedagoške dejavnosti izvajajo skozi celo šolsko leto, imajo pravico do brezplačnega prevoza tudi v času šolskih počitnic. Šola na podlagi odločbe o usmeritvi za otroka s posebnimi potrebami, ki ima življenjsko ogrožajoče zdravstveno stanje, na organiziranem prevozu zagotovi spremstvo odrasle osebe, ki lahko po opravljenem usposabljanju v zdravstveni ustanovi kot laični sodelavec nudi tudi zdravstveno pomoč na prevozu.

Otroci s posebnimi potrebami, ki imajo z odločbo o usmeritvi določeno izvajanje dodatne strokovne pomoči v zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, imajo pravico do povračila stroškov prevoza do zavoda, v katerem se ta pomoč izvaja, če je njihovo prebivališče od tega zavoda oddaljeno več kot štiri kilometre. Če učencu ni mogoče zagotoviti prevoza, ima pravico do oskrbe v kraju izobraževanja in pravico do brezplačnega prevoza domov ob pouka prostih dnevih.

Osnovna šola učencem, ki čakajo na organiziran prevoz, zagotovi varstvo.

Učenec, ki se prešola v skladu s 60.k členom tega zakona, ima pravico do prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, v katero je prešolan.«.

14. člen

V 60.č členu se za prvim odstavkom dodajo novi, drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:

»Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje in druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade in podobno), s katerimi osnovna šola razvija varno in spodbudno okolje, ter dejavnosti, ki jih osnovna šola izvede, ko učenec krši svoje dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, in so kršitve storjene med izvajanjem obveznega ali razširjenega programa ali med drugimi dejavnostmi, ki so opredeljene z letnim delovnim načrtom.

Z vzgojnimi dejavnostmi ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena tega zakona).

Osnovna šola v letnem delovnem načrtu opredeli vzgojne dejavnosti, njihovo spremljanje in evalviranje.«.

15. člen

60.d člen se črta.

16. člen

Besedilo 60.e člena se spremeni tako, da se glasi:

»Osnovna šola v pravilih šolskega reda podrobneje opredeli dolžnosti in odgovornosti učencev, zlasti pa načine prihoda in odhoda v šolo ter možnosti predčasnega odhoda, načine opravičevanja odsotnosti, gibanje in dostop staršev ter ostalih obiskovalcev na šolskem prostoru, posebna pravila v specializiranih učilnicah in v šolski knjižnici, pravila vedenja med poukom, pravila vedenja v času odmorov, pravila za zagotavljanje reda in čistoče. V pravilih šolskega reda se opredelijo tudi vzgojne dejavnosti, ki jih šola izvede v primeru kršitev dolžnosti in odgovornosti ter pravila zagotavljanja varnosti pravila obnašanja

in ravnanja, načine in ukrepe zagotavljanja varnosti. V pravilih šolskega reda se določi mesto hrambe začasno odvzetih elektronskih naprav ter podrobnejši postopek vrnitve elektronskih naprav staršem.

Pri pripravi pravil šolskega reda sodelujejo strokovni delavci šole, učenci in starši. Pravila šolskega reda sprejme svet šole na predlog ravnatelja, ki si predhodno pridobi mnenje učiteljskega zbora in sveta staršev.«.

17. člen

Besedilo 60.f člena se spremeni tako, da se glasi:

»Vzgojni opomin je vzgojni ukrep, ki se lahko izreče učencu, kadar med izvajanjem obveznega ali razširjenega programa ali med drugimi dejavnostmi, ki so opredeljene z letnim delovnim načrtom, krši dolžnosti oziroma odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole, in ko vzgojne dejavnosti ob predhodnih kršitvah niso dosegle namena.

Ne glede na prejšnji odstavek se učencu izreče vzgojni opomin zaradi ponavljajočih kršitev pravil šolskega reda ali kršitev glede:

1. ogrožanja življenja ali zdravja učencev oziroma zaposlenih na šoli;
2. posedovanja predmetov oziroma sredstev, ki ogrožajo premoženje, varnost, življenje in zdravje;
3. 15 ur ali več neopravičenih izostankov v šolskem letu;
4. posedovanja ali preprodaje ali uporabe pirotehničnih sredstev;
5. namernega poškodovanja ali uničevanja šolske lastnine ali lastnine drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole;
6. tatvine;
7. nedovoljenega snemanja ali fotografiranja učencev, delavcev ali obiskovalcev šole oziroma objave vsebin;
8. ponarejanja ali uničevanja šolske dokumentacije;
9. vdora v varovani podatkovni sistem, s katerim je bila povzročena škoda ali pridobljena korist;
10. posedovanja ali preprodaje tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret, alkohola ali prepovedanih drog;
11. prisotnosti pri vzgojno-izobraževalnih dejavnostih pod vplivom alkohola ali prepovedanih drog oziroma zaradi uživanja alkohola, tobačnih izdelkov, elektronskih cigaret ali prepovedanih drog;
12. spolnega nadlegovanja učencev ali delavcev šole;
13. spletnega nasilja.

Za kršitve iz prejšnjega odstavka se postopek lahko uvede v 30 dneh, ko se je izvedelo za kršitev in za učenca, ki je kršitev storil.

Obrazložen pisni predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec osnovne šole razredniku.

Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca osnovna šola predhodno že izvedla. Nato razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši oziroma strokovnim delavcem šole, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo pogovora. Po razgovoru razrednik pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru, ki izreče vzgojni opomin. Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina iz prvega odstavka tega člena, o tem seznani učiteljski zbor.

O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina osnovna šola vodi zabeležke.

Posamezen vzgojni opomin se izreče za dobo 12 mesecev. V tem obdobju osnovna šola izvaja posamezne aktivnosti v zvezi z vzgojnim delovanjem, v katerih morajo sodelovati učenci in starši.

Osnovna šola starše seznani o izrečenem opominu z obvestilom o vzgojnem opominu.«.

18. člen

60.g člen se spremeni tako, da se glasi:

»60.g člen
(ugovor na vzgojni opomin)

Učenec in njegovi starši lahko v 8 dneh po prejemu obvestila o vzgojnem opominu pri ravnatelju vložijo obrazložen pisni ugovor na vzgojni opomin.

Ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora na vzgojni opomin imenuje tričlansko komisijo. Med člani komisije mora biti vsaj en strokovni delavec, ki ni zaposlen na tej osnovni šoli. Komisija mora o ugovoru odločiti najpozneje v 15 dneh od imenovanja.

Če komisija na podlagi pregledane dokumentacije o vzgojnem ukrepanju ugotovi, da je bil izrečeni vzgojni opomin ustrezen, ugovor kot neutemeljen zavrne. Če komisija ugotovi, da so bile v postopku obravnave kršitve in izreka vzgojnega opomina nepravilnosti, izrečeni vzgojni opomin razveljavi in zadevo vrne v vnovično obravnavo in odločanje. V tem primeru mora učiteljski zbor odločiti najpozneje v 15 dneh, odločitev učiteljskega zbora je dokončna.«.

19. člen

60.h člen se črta.

20. člen

Za črtanim 60.h členom se doda novo IV.C poglavje in novi, 60.i, 60.j, 60.k, 60.l, 60.m in 60.n člen, ki se glasijo:

»IV.C ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI

60.i člen
(zagotavljanje varnosti)

Osnovna šola zagotavlja varno in spodbudno učno okolje z izvajanjem različnih aktivnosti in ukrepov za zagotavljanje varnosti vseh udeležencev v vzgojno-izobraževalnem programu in za preprečevanje nasilja.

Ukrepe za zagotavljanje varnosti izvaja osnovna šola preventivno, in ko je ukrepanje potrebno, da se vsem udeležencem vzgojno-izobraževalnega procesa zagotovi varnost.

Osnovna šola poleg izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti z učencem, ki s svojim nevarnim ravnanjem krši svoje dolžnosti in odgovornosti, deluje tudi vzgojno.

60.j člen
(druge oblike vzgojno-izobraževalnega dela)

Učencu, ki s svojim ravnanjem ovira izvajanje pouka in dejavnosti v okviru obveznega in razširjenega programa ali drugih dejavnosti, ki jih organizira osnovna šola, tako, da dela pri pouku in navedenih dejavnostih ni možno izvajati, lahko osnovna šola občasno zagotovi doseganje ciljev vzgoje in izobraževanja tudi z drugimi oblikami organiziranega dela zunaj oddelka ali skupine, če je to potrebno, da se zagotovi nemoteno nadaljevanje vzgojno-izobraževalnega dela. O tem odloči strokovni delavec, ki izvaja pouk oziroma posamezno dejavnost, in s tem seznani ravnatelja. Druge oblike organiziranega dela zunaj oddelka ali skupine osnovna šola načrtuje z letnim delovnim načrtom.

Učencu, ki s svojim ravnanjem ogroža zdravje in varnost sebe ali drugih udeležencev pri pouku in dejavnostih v okviru obveznega ali razširjenega programa ter pri drugih dejavnostih, ki jih organizira osnovna šola, lahko osnovna šola občasno zagotovi doseganje ciljev vzgoje in izobraževanja tudi z drugimi oblikami organiziranega dela z učencem zunaj oddelka ali skupine, če je to potrebno, da se učencem in udeležencem vzgojno-izobraževalnega procesa zagotovita varnost in nemoteno nadaljevanje vzgojno-izobraževalnega dela. Osnovna šola pisno opredeli vsebine, oblike, čas in trajanje drugih oblik organiziranega dela z učencem.

Druge oblike organiziranega dela iz tega člena se zagotavljajo tako, da se pouk prilagodi časovno in prostorsko znotraj osnovne šole.

60.k člen
(prešolanje)

Osnovna šola lahko učenca prešola na drugo osnovno šolo:

- če so bili učencu v dvanajstih mesecih izrečeni trije veljavni vzgojni opomini, učenec pa kljub vzgojnemu delovanju nadaljuje s kršenjem svojih dolžnosti in odgovornosti ter onemogoča izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa;

- če so kršitve takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ter je šola predhodno že ukrepala v skladu z drugim odstavkom 60.j člena tega zakona, izvajanje vzgojnih dejavnosti in postopno vključevanje učenca nazaj v oddelek ali skupino pa ni bilo uspešno.

Učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona je mogoče prešolati na drugo osnovno šolo, če ta izpolnjuje pogoje, ki so določeni v odločbi o usmeritvi.

Pred prešolanjem učenca na drugo osnovno šolo je treba pridobiti soglasje druge osnovne šole, na katero se namerava učenca prešolati.

Osnovna šola, ki učenca prešola, drugi osnovni šoli posreduje vso dokumentacijo o izvedenem vzgojnem delovanju.

Osnovna šola staršem vroči odločbo o prešolanju učenca, v kateri navede tudi ime druge osnovne šole in datum vključitve v to osnovno šolo. Ob prešolanju učenca osnovna šola obvesti center za socialno delo.

60.l člen
(uporaba elektronskih naprav)

Uporaba učenčevih elektronskih naprav med izvajanjem vzgojno-izobraževalne dejavnosti je dovoljena le, če je to potrebno za izvajanje vzgojno-izobraževalnega in drugega dela v skladu z letnim delovnim načrtom. O uporabi učenčevih elektronskih naprav v skladu s tem odstavkom odloči učitelj, ki izvaja vzgojno-izobraževalno ali drugo delo.

Ne glede na prejšnji odstavek je uporaba učenčevih elektronskih naprav dovoljena tudi, če učenec potrebuje elektronsko napravo iz zdravstvenih razlogov.

Če učenec prinese elektronsko napravo v šolski ali drugi prostor med izvajanjem vzgojno-izobraževalne dejavnosti in je ne uporablja za namene iz prvega in drugega odstavka tega člena, jo odloži v za to določen prostor. Osnovna šola v pravilih šolskega reda določi prostor in način odlaganja elektronskih naprav učencev ter utemeljene primere uporabe elektronskih naprav.

Osnovna šola v internem aktu določi način uporabe elektronskih naprav za druge udeležence in izvajalce vzgojno-izobraževalne dejavnosti.

60.m člen
(pregled in odvzem osebnih predmetov)

Če zaposleni na šoli zazna ali pridobi informacijo, da učenec v šolskem prostoru uporablja elektronske naprave ali poseduje predmete, katerih uporaba je v šolskem prostoru s tem ali drugimi zakoni prepovedana (orožje, pirotehnični izdelki, alkohol, prepovedane droge, tobačni izdelki, elektronske cigarete in drugo) ali so lahko nevarni za njegovo zdravje, življenje ali zdravje ali življenje drugih, se učenca pozove, da elektronske naprave ali prepovedane oziroma nevarne predmete izroči prostovoljno, sicer se opravi pregled osebnih predmetov. Najdene elektronske naprave se začasno odvzame, prepovedane oziroma nevarne predmete pa odvzame.

Pri pregledu osebnih predmetov se upošteva dostojanstvo učenca. Pregled opravita ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti, in vsaj še en strokovni delavec osnovne šole, ki ga izbere učenec v prostoru oziroma na način, ki učencu zagotavlja diskretnost. Če učenec strokovnega delavca osnovne šole ne izbere, ga določi ravnatelj. Pred pregledom se učenca seznani s postopkom pregleda. Pregled se opravi tako, da se učencu naroči, naj izroči osebne predmete in se jih v njegovi prisotnosti pregleda.

O vsakem pregledu osebnih predmetov in prostora se napiše poročilo. Ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti, odloči o izročitvi nevarnega ali prepovedanega predmeta policiji. V primeru začasnega odvzema elektronskih naprav jih osnovna šola hrani v varnem prostoru. Mesto hrambe in način izročanja elektronskih naprav staršem se opredelijo v pravilih šolskega reda.

Če učenec ne želi sodelovati pri pregledu osebnih predmetov, ravnatelj o tem obvesti starše učenca. V primeru ogrožanja zdravja in varnosti sebe ali drugih udeležencev pa tudi policijo.

60.n člen
(odgovornost staršev)

Starši morajo skrbeti ali izvajati nadzorstvo nad svojim otrokom, da v osnovno šolo ne prinaša stvari, ki so s tem zakonom, drugimi predpisi ali z internimi akti osnovne šole prepovedane. Za spoštovanje omejitve uporabe elektronskih naprav učencev so odgovorni starši.«.

21. člen

Besedilo 68. člena spremeni tako, da se glasi:

»Če učenec in starši menijo, da je bil učenec ob koncu pouka v šolskem letu nepravilno ocenjen, lahko starši v treh dneh po prejemu spričevala, zaključnega spričevala oziroma obvestila o zaključnih ocenah ob koncu pouka v šolskem letu pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor.

Ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo. Med člani komisije mora biti vsaj en strokovni delavec, ki ni zaposlen na tej osnovni šoli.

Če komisija ugotovi, da je ocena učenca ob koncu pouka v šolskem letu neustrezna, učenca ponovno oceni. Komisija mora o svoji odločitvi starše in učenca obvestiti najpozneje v osmih dneh po vložitvi ugovora. Odločitev komisije je dokončna.«.

22. člen

V 70. členu se v prvem odstavku za drugim stavkom doda nov tretji stavek, ki se glasi:

»Če učenec ne pristopi k opravljanju popravnih izpitov oziroma popravnih izpitov ne opravi uspešno, ponavlja razred.«.

Tretji odstavek se črta.

23. člen

V 75. členu se na koncu prvega odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Če učenec v tem času ne konča osnovnošolskega izobraževanja, ga lahko zaključi s predmetnimi izpiti.«.

V tretjem odstavku se v drugem stavku za besedno zvezo »ne glede na prvi« črtata besedi »in drugi«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Učenci iz drugega odstavka tega člena s podaljšanim statusom morajo redno obiskovati pouk. Če učenec, ki ima podaljšan status v skladu z drugim odstavkom tega člena, pouka ne obiskuje več kot en mesec strnjeno brez ustreznega opravičila, lahko ravnatelj na predlog učiteljskega zbora, ne glede na drugi odstavek tega člena, med šolskim letom oziroma ob koncu šolskega leta odloči, da je učenec izključen iz osnovne šole.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

24. člen

76. člen se spremeni tako, da se glasi:

»76. člen
(neocenjenost učencev)

Učenec je neocenjen pri posameznem predmetu, če učitelj zaradi učenčeve neopravičene odsotnosti znanja učenca ne more oceniti v skladu s tem zakonom in pravilnikom, ki ureja ocenjevanje znanja. Učenec, ki je ob koncu pouka v šolskem letu neocenjen pri enem ali več predmetih, opravlja do konca šolskega leta predmetni izpit iz teh predmetov.

Učencu, ki zaradi bolezni ali drugih utemeljenih razlogov ni mogel obiskovati pouka in je neocenjen le v delu ocenjevalnega obdobja, se za manjkajoči del snovi v dogovoru z njegovimi starši prilagodi načine in roke za ocenjevanje znanja ter število ocen. O prilagoditvah odloča oddelčni učiteljski zbor.«.

25. člen

Za 76. členom se doda nov, 76.a člen, ki se glasi:

»76.a člen
(predmetni izpit)

Predmetni izpit obsega snov celotnega ocenjevalnega obdobja ali dela ocenjevalnega obdobja, v katerem je bil učenec neocenjen.

O opravljanju predmetnega izpita odloči učitelj, ki predmet poučuje.

Predmetni izpit iz posameznega predmeta lahko učenec opravlja enkrat v šolskem letu v rokih, ki so določeni s pravilnikom, ki ureja šolski koledar.

Učenec, ki do konca šolskega leta ne pristopi k opravljanju predmetnega izpita, opravlja popravni izpit iz predmeta ali več predmetov, pri katerih je neocenjen.

Ne glede na določbe 69. in 70. člena tega zakona opravljajo popravni izpit iz prejšnjega odstavka učenci od 3. do vključno 9. razreda. Popravni izpit lahko učenec opravlja enkrat v šolskem letu v rokih, ki so določeni s pravilnikom, ki ureja šolski koledar.

Če učenec v primeru iz prejšnjega odstavka ne pristopi k opravljanju popravnih izpitov ali popravnih izpitov ne opravi uspešno, ponavlja razred.«.

26. člen

V 80. členu se črtata besedi »preverjanju in«.

27. člen

V 81. členu se za besedilom »76.« doda vejica in besedilo »76.a«.

28. člen

V 92.a členu se drugi odstavek črta.

29. člen

V 92.c členu se v šestem odstavku črta drugi stavek.

30. člen

V 92.f členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Učencu iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona se zagotovijo sredstva v višini javnih izdatkov na ravni države in lokalne skupnosti za osnovnošolsko izobraževanje.«.

31. člen

V 95. členu se v drugem odstavku v prvi alineji za besedilom »spol,« doda besedilo »pripadnost romski skupnosti,«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:
»Osebni podatki iz tretje alineje prvega odstavka tega člena in podatek o pripadnosti romski skupnosti iz prve alineje drugega odstavka tega člena se zbirajo v soglasju s starši.«.

32. člen

V 95.a členu se v tretjem odstavku v prvi alineji za besedilom »naslov prebivališča,« doda besedilo, ki se glasi: »kraj in država rojstva, državljanstvo,«.

V četrtem odstavku se besedilo »iz registra stalnega prebivalstva in razvida začasnega prebivališča« nadomesti z besedilom »iz Centralnega registra prebivalstva«.

33. člen

V 97. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Podatke o pripadnosti romski skupnosti iz prve alineje drugega odstavka 95. člena tega zakona osnovna šola uporablja za namen vzpodbujanja in zagotavljanja enakega obravnavanja, enakih možnosti in zajamčenih osebnih pravic pripadnikov romske skupnosti.«.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

34. člen

Besedilo 101. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Z globo od 1000 do 2000 eurov se za prekršek kaznuje osnovno šolo in z globo od 500 do 1000 eurov odgovorno osebo osnovne šole, če:
- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela za učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona v skladu z odločbo o usmeritvi;
- ne prilagaja izvajanja vzgojno-izobraževalnega dela za učence z učnimi težavami na način, kot ga določa 12.a člen tega zakona;
- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela v obsegu, kot ga določata predmetnik in učni načrt (29. in 30. člen tega zakona);
- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela in načrta vzgojnih dejavnosti v skladu z letnim delovnim načrtom (31. člen tega zakona);
- odkloni vpis otroka iz svojega šolskega okoliša (48. člen tega zakona);
- ne izvaja vzgojnih dejavnosti v skladu s pravili šolskega reda (60.e člen tega zakona);
- ne zagotavlja doseganja ciljev vzgoje in izobraževanja z izvajanjem drugih oblik organiziranega dela zunaj oddelka ali skupine (60.j člen tega zakona);
- ne izpolnjuje obveznosti do učencev, ki se izobražujejo na domu (89. in 92.b člen tega zakona);
- ne vodi predpisanih zbirk podatkov (95. člen tega zakona).«.

35. člen

Besedilo 102. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Z globo od 100 do 300 eurov se za prekršek kaznuje starše, če v roku iz 96. člena tega zakona osnovni šoli ne sporočijo sprememb podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov iz 95. člena tega zakona (96. člen tega zakona).

Z globo od 500 do 1000 eurov se za prekršek kaznuje starše, če:
- ne vpišejo otroka v osnovno šolo v skladu s 44. členom tega zakona;
- ne zagotovijo, da njihov otrok v skladu s 50. členom obiskuje pouk in druge dejavnosti v okviru obveznega programa osnovne šole (4. člen v povezavi s 50. členom tega zakona);
- opustijo dolžno skrb ali nadzorstvo v skladu s 60.n členom tega zakona, na način, da omogočijo, dovolijo ali dopustijo, da učenec ravna v nasprotju s 60.m členom tega zakona;
- iz neupravičenih razlogov ne zagotovijo udeležbe učenca na predmetnih izpitih v skladu s tretjim odstavkom 76.a člena tega zakona;
- iz neupravičenih razlogov ne zagotovijo udeležbe učenca, ki se izobražuje na domu, na ocenjevanjih znanja v skladu z drugim odstavkom 90. člena in tretjim odstavkom 92.c člena tega zakona;

– ne zagotovijo učitelja za izobraževanje na domu v skladu s prvim odstavkom 92.a člena tega zakona.«.

PREHODNE DOLOČBE

36. člen
(predmetniki in učni načrt za predmet informatika in digitalne tehnologije)

Predmetnike in učni načrt za predmet informatika in digitalne tehnologije v skladu s spremenjenim prvim odstavkom 16. člena zakona določi pristojni strokovni svet najpozneje do 31. decembra 2027.

Zasebne šole uskladijo predmetnike in učni načrt za predmet informatika in digitalne tehnologije skladu s spremenjenim prvim odstavkom 16. člena zakona najpozneje do 31. decembra 2027.

Do določitve in uskladitve predmetnikov in učnih načrtov iz prvega in drugega odstavka tega člena se uporabljajo dosedanji predmetniki in učni načrti, določeni v skladu z Zakonom o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24).

37. člen
(pouk predmeta informatika in digitalne tehnologije)

Pouk predmeta informatika in digitalne tehnologije iz spremenjenega prvega odstavka 16. člena zakona se začne izvajati 1. septembra 2028.

38. člen
(uskladitev pravil šolskega reda)

Svet osnovne šole uskladi pravila šolskega reda s spremenjenim 60.e členom zakona najpozneje do 1. septembra 2025. Do takrat se uporabljajo pravila šolskega reda, ki veljajo ob uveljavitvi tega zakona.

Do uskladitve pravil šolskega reda se uporabljajo pravila šolskega reda, sprejeta v skladu z Zakonom o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24).

39. člen
(uskladitev letnega delovnega načrta in uporaba vzgojnega načrta)

Do sprejetja letnega delovnega načrta, določenega s tem zakonom, se uporablja vzgojni načrt, ki velja ob uveljavitvi tega zakona.

40. člen
(uskladitev podzakonskih predpisov)

Podzakonski predpisi, izdani na podlagi Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24), se uskladijo s tem zakonom najpozneje do 31. avgusta 2025, in sicer:

- Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 52/13 in 63/24),
- Pravilnik o dokumentaciji v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 61/12, 51/13, 44/21 in 67/24),

- Pravilnik o zbiranju in varstvu osebnih podatkov na področju osnovnošolskega izobraževanja (Uradni list RS, št. 80/04 in 76/08) in
- Pravilnik o izobraževanju otrok s posebnimi potrebami na domu (Uradni list RS, št. 53/24).
- Pravilnik o organizaciji in povračilu prevoznih stroškov za prevoze otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 45/19 in 121/21)

41. člen
(podaljšanje uporabe)

Do začetka uporabe tega zakona se uporablja Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24).

KONČNA DOLOČBA

42. člen
(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2025.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu

V členu se dodaja določba, da se pouk slovenskega jezika in kulture organizira tudi za učence, ki so pripadniki romske skupnosti. Ker predstavlja nerazumevanje slovenščine kot učnega jezika eno izmed večjih ovir za doseganje ciljev in standardov znanja pri številnih učencih, ki so pripadniki romske skupnosti, bo sprememba člena pripomogla k uspešnejši integraciji učencev Romov. Na podlagi zakonske spremembe bo mogoče v podzakonskem aktu šolam, ki jih obiskujejo učenci Romi, sistemizirati ure slovenskega jezika v večjem obsegu.

K 2. členu

Člen uvaja nov predmet informatika in digitalne tehnologije v nabor predmetov obveznega programa osnovne šole. Cilj uvedbe predmeta je, da se osnovnošolcem zagotovijo temeljna znanja s področja računalništva in informatike, ki so potrebna za razumevanje digitalnega sveta. Namen uvedbe predmeta je, da učenci krepijo sposobnosti razumevanja podatkov in njihove analize, osnov programiranja in logičnega razmišljanja s čimer bodo razvijali računalniško mišljenje in sposobnosti reševanja problemov. Računalniška in digitalna znanja, ki jih bodo učenci pridobili pri tem in ostalih predmetih osnovne šole bodo omogočila, da se učenci aktivnejše in bolj samozavestno delovanje v sodobnem digitalnem okolju. Predlog zakona vključuje tudi prehodni režim, v katerem je določen rok sprejetja prenovljenega posebnega dela izobraževalnih programov, skladno z določili 12. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja: predmetnikov osnovne šole, učnega načrta in znanj izvajalcev.

K 3. členu

Sprememba člena je vsebinsko povezana z drugim členom novele. Predvideva se uvedba novega predmeta informatika in digitalne tehnologije v sedmi razred osnovne šole. Ker predstavlja uvedba novega predmeta v obvezni program dodatno obremenitev učencev z vidika učnih ur, se predlaga omejitev števila ur obveznih izbirnih predmetov v sedmem razredu na dve uri na teden. Tako bodo učenci lahko izbrali dva predmeta po eno uro na teden ali pa tuj jezik dve uri na teden. V osmem in devetem razredu ostaja število ur obveznih izbirnih predmetov nespremenjeno: učenci izberejo dve uri, s soglasjem staršev pa lahko tri. Ker se znanja, potrebna za razumevanje delovanja informacijskih sistemov pridobivajo tudi v okviru drugih predmetov (predvsem matematike), uvedba predmeta ni smiselna skozi celotno osnovnošolsko izobraževalno obdobje, ampak le v posameznem razredu. Ker predmetnike osnovne šole določa pristojni Strokovni svet RS za splošno izobraževanje (SSSI), je treba jasno izpostaviti, da se z novelo zakona določa uvedba predmeta v predmetnike. Umestitev predmeta v posamezni razred ali razrede ter število pedagoških ur za predmet v posameznem razredu določi SSSI. Temu sledi tudi učni načrt, ki ga prav tako določi SSSI.

K 4. členu

Sprememba člena uvaja dodatne vsebine, ki jih mora vsebovati letni delovni načrt. Sprememba člena se povezuje s črtanjem 60.d člena Zakona o osnovni šoli (vzgojni načrt šole) in ukinitvijo vzgojnega načrta kot samostojnega dokumenta. Sprememba člena predvideva, da mora osnovna šola v letni delovni načrt vnesti tudi načrt vzgojnih dejavnosti, slednje pa so v 60. č členu opredeljene kot preventivne in proaktivne vzgojne dejavnosti ter dejavnosti, ki so namenjene učencem, ki kršijo pravila šolskega reda. Sprememba pripomore k zmanjšanju birokratskih nalog osnovne šole, obenem pa se vzgojne dejavnosti in načrt njihovega izvajanja vsakoletno revidirajo in posodabljajo skupaj z letnim delovnim načrtom. Obvezna sestavina letnega delovnega načrta postane opis dejavnosti, ki jih bo osnovna šola izvajala za namene ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti s samoevalvacijo. Namen spremembe člena je debirokratizacija pedagoškega procesa, saj se s tem zmanjšuje število dokumentov, ki jih mora šola sprejemati. Obenem se z vključitvijo vzgojnih vsebin v letni delovni načrt te neizogibno obravnava in posodablja vsako leto. Osnovna šola tako smiselno prilagaja vzgojno delovanje potrebam širše družbe.

K 5. členu

Po sedanji ureditvi dokument o predstavitvi šole vsebuje tudi vsebino vzgojnega načrta. Predlagani zakon vsebino vzgojnih dejavnosti umešča v letni delovni načrt šole. Predlagana sprememba predstavlja uskladitveno normo glede na 31. člen Zakona o osnovni šoli.

K 6. členu

V členu se smiselno uredi vpis v prvi razred osnovne šole tako, da se združi vsebina, ki je bila sedaj opredeljena v 44. in 48. členu Zakona o osnovni šoli. V členu se uredita postopek vpisa otroka v prvi razred osnovne šole in prepis otroka v osnovno šolo zunaj šolskega okoliša pred začetkom pouka. Vsebina, ki obravnava vključevanje otrok s tujimi listinami, se smiselno prenese v 48. člen, ki ureja vpis v vse razrede. Dodano je določilo, da je šola dolžna vpisati otroka v prvi razred tudi po preteku roka za vpis (februar), če se je naknadno preselil v šolski okoliš te šole. Uvedena je sprememba določila, ki osnovni šoli nalaga izdajo potrdila o šolanju. To potrdilo osnovna šola izda učencem ob začetku šolanja, saj učenec pridobi status učenca šele z vstopom v prvi razred. Sprememba člena se povezuje tudi s spremembo 45. člena, ki ureja odlog šolanja. Člen se poenoti terminološko. Spremembi 44. in tudi 48. člena prinašata predvsem bolj domišljeno strukturo in zaporedje vsebin, ki se nanašajo na postopek vpisa in prepisa.

K 7. členu

Spremenjeni člen celostno ureja postopek odloga šolanja, ki je bil do sedaj urejen v 45. členu (odložitev šolanja pred začetkom obiskovanja prvega razreda) in 47. členu (odložitev šolanja med obiskovanjem prvega razreda) Zakona o osnovni šoli. Prvi odstavek ureja odlog šolanja za otroke, ki še ne obiskujejo prvega razreda, in določa rok za podajo predloga za odlog šolanja na 31. marec. Ker odločanje o odlogu šolanja poteka po splošnem upravnem postopku in mora osnovna šola o posameznem predlogu odločiti in izdati odločbo v roku 30 oziroma 60 dni, je z vidika delovanja osnovne šole smiselno, da se postavi rok za podajo predloga. Prav tako se v drugem odstavku člena, ki ureja odlog šolanja za učence, ki že obiskujejo prvi razred, določi rok za odlog, to je 31. oktober. Tudi v tem primeru se šoli omogoča lažje načrtovanje vzgojno-izobraževalnega procesa.

K 8. členu

Člen ukinja dosedanji 47. člen Zakona o osnovni šoli, ki ureja postopek odloga šolanja med obiskovanjem prvega razreda, saj je besedilo člena smiselno preneseno v 45. člen.

K 9. členu

Sprememba člena dopolnjuje spremembe v četrtem členu (vpis v prvi razred). V tem členu je opredeljen prepis na drugo osnovno šolo zunaj šolskega okoliša, opredeljene so možnosti, ki jih ima otrok, ki se preseli v šolski okoliš druge šole: šolanje lahko nadaljuje na dosedanji (stari) šoli ali pa na njegovo željo zahteva prepis na osnovno šolo, ki se nahaja v novem šolskem okolišu. Besedilo, ki se nanaša na priznavanje tujih listin, je iz 44. člena premaknjeno v ta člen, saj se vsebina besedila nanaša na celotno obdobje osnovnošolskega izobraževanja in ne zgolj na vpis v prvi razred.

K 10. členu

Člen opredeljuje pravico učencev do obiskovanja pouka in drugih dejavnosti v okviru obveznega programa, opredeljuje pa tudi dolžnost učenca za izpolnjevanje obveznosti in nalog, ki so določene z akti osnovne šole. Iz starega zapisa člena je izvzet del, ki se nanaša na prilagoditve pouka za tiste učence, ki ogrožajo varnost in zdravje drugih učencev, ker je ta vsebina (omejitev pravice do obiskovanja pouka zaradi zagotavljanja varnosti) premeščena v novo poglavje, ki obravnava varnost v osnovni šoli. V členu je jasno zapisana dolžnost obiskovanja pouka za vse šoloobvezne otroke.

K 11. členu

Člen uvaja podrobnejši postopek opravičevanja odsotnosti učencev. Staršem nalaga dolžnost, da najpozneje v dveh dneh od prvega izostanka razredniku sporočijo vzrok izostanka, najpozneje v petih dneh po vrnitvi otroka v šolo pa razredniku podajo opravičilo. Člen jasneje določa vlogo razrednika pri opravičevanju odsotnosti, prav tako pa uvaja možnost vzgojnega delovanja v primeru daljših neopravičenih odsotnosti. Člen uvaja možnost, da lahko v primerih daljših neopravičenih odsotnosti osnovna šola obvesti pristojni Center za socialno delo oziroma poda predlog za začetek prekrškovnega postopka zoper starše. S spremembo člena se podrobneje uredi postopek opravičevanja in izreka neopravičenih odsotnosti, ki imajo lahko pri večjem številu neopravičenih odsotnosti vzgojne posledice.

K 12. členu

Briše se celotno besedilo 54. člena, ki ureja prešolanje. To predstavlja enega izmed vzgojnih ukrepov, ki je posledica treh vzgojnih opominov, zaradi česar je vsebina prenesena v poglavje zakona, ki govori o vzgojnem delovanju in vzgojnih ukrepih šole.

K 13. členu

Sprememba člena ohranja mejo oddaljenosti od šole, pri kateri so učenci upravičeni do brezplačnega prevoza, na najmanj štirih kilometre. Podrobneje je določeno, da lokalna skupnost v primerih, ko organizacija prevoza ni mogoča ali ekonomsko upravičena, učencu povrne stroške v višini mesečne vozovnice, v določenih primerih pa tudi kilometrino, kar lokalne skupnosti lahko podrobneje uredijo s svojimi akti. Dodano je tudi določilo, da mora šola zagotoviti usposobljenega spremljevalca za otroke, ki imajo življenjsko ogrožajoče stanje. Sprememba člena sledi zavezi, ki jo je podalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje Varuhu človekovih pravic glede ureditve prevoza in spremljave za otroke s posebnimi potrebami. Za otroke s posebnimi potrebami, ki so vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja v socialnovarstvenem zavodu, kjer se pedagoške dejavnosti izvajajo skozi celo šolsko leto, se določi pravica do brezplačnega prevoza tudi v času šolskih počitnic. Določi se, da otrokom s posebnimi potrebami pripada pravica do celodnevne oskrbe, če ni mogoče zagotoviti prevoza. S spremembo člena se črta beseda »brezplačna«, s čemur se sledi opozorilom Varuha človekovih pravic, ki opozarja na neenakopraven položaj učencev v zavodih za usposabljanje.

K 14. členu

Člen podrobneje opredeljuje vzgojno delovanje, ki obsega tako proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti kot tudi dejavnosti, ki jih šola izvede, kadar učenci kršijo pravila, določena v pravilih šolskega reda. Člen določa tudi pravice učencev, ki jih ni dopustno omejiti z vzgojnim delovanjem.

Načrt vzgojnih dejavnosti je sestavni del letnega delovnega načrta (LDN), ki se kot eden izmed predpisanih elementov tudi redno evalvira in nadgrajuje. Zapisane vsebine načrta vzgojnih dejavnosti v LDN opredelijo cilje in dejavnosti pri zasledovanju zastavljene vizije in poslanstva šole.

Cilji in vrednote so izbrani tako, da upoštevajo posebnosti posamezne šole za posamezno šolsko leto ali daljše obdobje, in so zapisani tako, da jih vsi isto razumejo in uresničujejo. Vzgojno delovanje, opredeljeno v LDN, mora biti celostno zasnovano, pri načrtovanju in evalvaciji sodelujejo vsi deležniki (vodstvo šole, učitelji in starši). V Pravilih šolskega reda ostanejo natančneje opredeljene dolžnosti in odgovornosti učencev, pravila obnašanja, vzgojni ukrepi za posamezne kršitve pravil ipd.

Vzgojno delovanje zajema preventivne dejavnosti, ki se v šoli izvajajo z namenom seznanjanja in informiranja učencev o pomembnih temah v obliki tematskih delavnic, predavanj, debatnih krožkov in drugih aktivnosti. Najpomembnejša preventivna dejavnika pri vzgojnem delovanju sta dober stik učitelja z razredom, ki temelji na zaupanju in soudeleženosti, ter učinkovita pohvala kot ena od najpreprostejših tehnik za zmanjševanje izstopajočega vedenja.

Vzgojno delovanje zajema tudi učinkovite proaktivne dejavnosti, v katerih so učenci aktivni, iščejo poti za reševanje težav, nudijo medvrstniško pomoč in se učijo socialnih veščin. Učinkovita metoda je tudi učenje reševanja konfliktov in podpora pozitivnemu vedenju, pri čemer se strokovne delavce usmerja, da s takimi pristopi pomembno pripomorejo k preprečevanju neželenega vedenja. Načrtovanje preventivnih in proaktivnih dejavnosti je avtonomija vsake posamezne šole.

K 15. členu

S črtanjem člena se ukinja vzgojni načrt šole kot samostojni dokument. Vsebine vzgojnega delovanja postanejo sestavni del letnega delovnega načrta.

Ukinitev vzgojnega načrta kot samostojnega dokumenta z namenom, da vsebine vzgojnega delovanja postanejo sestavni del letnega delovnega načrta, pomeni tudi zmanjšanje administrativnih obremenitev in preobremenjenosti strokovnih delavcev.

Načrt vzgojnih dejavnosti je sestavni del letnega delovnega načrta, v katerem so postavljeni jasni cilji in operacionalizacija aktivnosti. Letno poročanje o vzgojnem delovanju postane del letne samoevalvacije šole z vsakoletno možnostjo nadgradnje.

K 16. členu

Člen dodaja nove elemente, ki jih morajo vsebovati pravila šolskega reda. Zlasti načine prihoda in odhoda v šolo ter možnosti predčasnega odhoda, načine opravičevanja odsotnosti, gibanje in dostop staršev ter ostalih obiskovalcev na šolskem prostoru, posebna pravila v specializiranih učilnicah in v šolski knjižnici, pravila vedenja med poukom, pravila vedenja v času odmorov, pravila za zagotavljanje reda in čistoče. V pravilih šolskega reda se opredelijo tudi vzgojne dejavnosti, ki jih šola izvede v primeru kršitev dolžnosti in odgovornosti ter pravila zagotavljanja varnosti pravila obnašanja in ravnanja, načine in ukrepe zagotavljanja varnosti. V pravilih šolskega reda se določi mesto hrambe začasno odvzetih elektronskih naprav ter podrobnejši postopek vrnitve elektronskih naprav staršem.

K 17. členu

Člen definira vzgojni opomin kot vzgojni ukrep. V trenutni zakonodaji je mogoče vzgojni opomin izreči le, ko je učenec že kršil pravila šolskega reda in vzgojno delovanje ni prineslo želenih rezultatov. Ne glede na stopnjo kršitve vzgojnega opomina ni mogoče izreči neposredno. V drugem odstavku člena je sedaj opredeljeno, da se lahko učencu vzgojni opomin izreče tudi ob hujših kršitvah, ki so navedene v tem členu. V tem primeru se lahko vzgojni opomin učencu izreče tudi brez predhodne postopnosti izrekanja vzgojnega ukrepanja. Člen podrobneje opredeljuje postopek izreka vzgojnega opomina. Trajanje vzgojnega opomina se podaljša na 12 mesecev, iz česar izhaja, da se izrečeni vzgojni opomini prenašajo tudi v naslednje šolsko leto, v trenutni zakonodaji so bili namreč omejeni isto šolsko leto, kar se je izkazalo kot neoptimalna ureditev. Člen tudi opredeljuje dolžnost šole, da z učencem, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, vzgojno deluje. Med trajanjem vzgojnega opomina šola izvaja posamezne aktivnosti v zvezi z vzgojnim delovanjem, v katerih morajo aktivno sodelovati učenci in starši.

K 18. členu

Člen ureja možnost ugovora staršev, ki je bila v prejšnjem zapisu člena mogoča za celotno vzgojno delovanje šole. Člen ureja možnost ugovora staršev tako, da je ta možen samo na izrečen vzgojni opomin. Glavni namen člena je, da se strokovnim delavcem šole omogoči več avtonomije pri izvajanju vzgojnega dela, staršem pa se omeji možnost ugovora le na vzgojni ukrep (vzgojni opomin). Člen tudi podrobneje opisuje postopek ugovora in določa vlogo ter sestavo komisije, ki o njem odloča.

K 19. členu
Briše se člen, na podlagi katerega določbe 60. d člena (vzgojni načrt šole), 60. e člena (pravila šolskega reda) in 60. f člena (vzgojni opomin) niso bile obvezne za zasebne šole. S spremembo zakona morajo zasebne šole v letni delovni načrt vnesti načrt vzgojnega delovanja, sprejeti morajo pravila šolskega reda in upoštevati določbe člena, ki ureja vzgojni opomin. Sprememba člena temelji na dejstvu, da predstavlja vzgojno delovanje enakovredno dejavnost izobraževanju, zaradi česar morajo tudi zasebne šole sprejeti vse dokumente in upoštevati zakonodajo pri vzgojnem delovanju.

K 20. členu
Sprememba se nanaša na uvedbo novega, IV. C, poglavja z naslovom Zagotavljanje varnosti, ki vsebuje šest novih členov (od 60. i do 60. n):

60.i člen
Člen predstavlja uvod (pojasnilo) k na novo dodanemu poglavju o varnosti. V členu sta definirani dve skupini aktivnosti, ki ju izvaja osnovna šola – aktivnosti preventivne narave in aktivnosti ob dogodkih, zaradi katerih sta bila ogrožena varnost in zdravje učencev. Člen nedvoumno razmejuje varnostne ukrepe od vzgojnih in osnovni šoli nalaga, da ob dogodkih, v katerih sta bila ogrožena varnost in zdravje učencev, izvede varnostne ukrepe, s povzročitelji pa izvaja ukrepe vzgojnega delovanja.

60.j člen
V člen se vnaša del besedila, ki je bil v 9. členu umaknjen. Člen določa izjeme od pravice do obiskovanja pouka in opredeljuje dve ločeni kategoriji dogodkov, v katerih je lahko učencu odvzeta oz. omejena pravica do obiskovanja pouka. Ob dejanjih, ki onemogočajo nemoteno izvajanje pouka, se lahko učenca začasno umakne iz razreda in se mu omogoči alternativno obliko pouka. O tem odloča razrednik, ki obvesti tudi ravnatelja. Šola je hkrati dolžna izvajati ustrezne vzgojne dejavnosti, pri katerih aktivno sodelujejo učenci in njihovi starši. Drugi odstavek določa primere, ko učenec s svojimi dejanji ogroža varnost in zdravje drugih učencev, zaradi česar se učencu omogoči začasno prilagojeno izvajanje osnovnošolskega izobraževanja, in sicer tako, da se mu še vedno omogoča doseganje ciljev vzgoje in izobraževanja, obenem pa se nasilnega učenca loči od preostalih učencev. Člen zapolnjuje dosedanjo podnormiranost v 50. členu, ki se je izkazala kot akutna težava v primeru ogrožanja varnosti in onemogočanja izvedbe pouka.

60.k člen
Člen ureja prešolanje na drugo osnovo šolo (prenesen del besedila iz ukinjenega 11. člena zakona) in podrobneje določa primere, v katerih je možno izvesti prepis, in sicer: pri treh vzgojnih opominih ali ob neuspešnih rezultatih izrečenega ukrepa prilagoditve obiskovanja pouka. V členu so podrobneje določeni roki; člen tudi ohranja soglasje šole, ki predstavlja ključni pogoj za prešolanje učenca. Pridobitev mnenja centra za socialno delo ni več predvidena, ker se je v praksi izkazalo, da njihovo mnenje ne pripomore k nadaljnjemu vodenju postopka prešolanja. Po novem se predvideva obveščanje centra za socialno delo o prešolanju učenca z namenom, da lahko center za socialno delo ukrepa v skladu s svojimi pristojnostmi.

60.l člen
Člen na zakonski ravni učencem omejuje uporabo osebnih elektronskih naprav, med katere se uvrščajo mobilni telefoni, pametne ure, tablice, pametna očala ipd., na način, da je uporaba teh naprav možna zgolj pri pedagoških aktivnostih, ki so bile predhodno opredeljene v letnem delovnem načrtu. S spremembo člena je MVI prisluhnil številnim pobudam o uravnavanju in celo absolutni prepovedi elektronskih naprav kot eni izmed strategij spopadanja s problematiko zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami. O uporabi odloča učitelj predmeta. Člen tudi določa, da se lahko osebne elektronske naprave uporabljajo na podlagi utemeljenih zdravstvenih posebnosti. Člen opredeljuje tudi možnost odlaganja elektronskih naprav v za to namenjene prostore.

60.m člen
Člen daje osnovni šoli pravno podlago, da lahko ob sumu posedovanja za učence prepovedanih oz. nevarnih predmetov, ki ogrožajo zdravje udeležencev v vzgojno-izobraževalnem procesu, ko učenec ne želi prostovoljno predati predmetov, izvede pregled osebnih predmetov (šolska omarica, šolska torba ipd.) na način, določen v zakonu. Člen določa podrobnejši postopek pregleda, ter nalaga šoli, da postopek hrambe začasno odvzetih predmetov in postopek vračila opredeli v pravilih šolskega reda. V členu je definirano, da šola prepovedane oz. nevarne predmete odvzame, v primeru odvzema elektronskih naprav zaradi neupravičene rabe pa začasno odvzame. Sprememba člena bo omogočila zagotavljanje večje varnosti v osnovnih šolah in preventivno delovanje šol pri zagotavljanju varnosti.

60. n člen
V kontekstu zagotavljanja varnosti člen opredeljuje tudi aktivno vlogo staršev in jim nalaga odgovornost za nadzor nad predmeti, ki jih učenec prinaša v šolo. Člen opredeljuje odgovornost staršev za uporabo elektronskih naprav učenca med vzgojno-izobraževalnim procesom. Namen člena je prenos dela odgovornosti na starše.

K 21. členu
Člen ureja postopek ugovora na oceno in daje možnost ugovora tudi na obvestilo o zaključnih ocenah. Dodaja določilo osemdnevnega roka, v katerem mora komisija izvesti ocenjevanje in starše obvestiti o oceni. S spremembo člena se omogoča natančen in pregleden postopek ugovora, ki sledi načelom zagotavljanja pravnega varstva vsem udeležencem v vzgojno-izobraževalnem procesu.

K 22. členu
Dosedanji zapis člena je določal, da razred ponavljajo zgolj tisti učenci 7. in 8. razreda, ki popravnih izpitov niso opravili uspešno. Pojavljala se je pravna praznina pri učencih, ki k popravnim izpitom niso pristopili. S spremembo člena se ta pravna praznina ukinja, saj iz dosedanjega zapisa ni bilo razvidno, kako poteka ocenjevanje znanja učencev, ki so neocenjeni zaradi neopravičenih odsotnosti.

K 23. členu
Člen predvideva možnost izključitve učenca, ki je vključen v posebni program vzgoje in izobraževanja ter je izpolnil osnovnošolsko obveznost (devet let obiskovanja osnovne šole) ob daljši neopravičeni odsotnosti. Uvaja tudi možnost zaključka izobraževanja s predmetnimi izpiti. Člen sledi predlogom stroke in temelji na aktualni problematiki.

K 24. členu
Člen določa pojem neocenjenosti in posledice, ki iz tega izhajajo. Člen omogoča, da se učencem, ki iz opravičljivih razlogov niso mogli biti ocenjeni pri delu učne snovi, omogoči prilagojeno ocenjevanje. Dodatno člen določa, da mora učenec, pri katerem je vzrok neocenjenosti neopravičena odsotnost, opravljati predmetni izpit. Vsebinsko se člen navezuje na opravičevanje odsotnosti. Ključni namen je vzpostavitev mehanizmov, ki bi omogočali vzgojno ukrepanje za učence, ki imajo večje število neopravičenih izostankov.

K 25. členu
Člen ureja predmetni izpit, ki ga opravljajo tisti učenci, pri katerih zaradi odsotnosti med šolskim letom ni bilo mogoče oceniti znanja. Člen določa, da se predmetni izpit opravlja le enkrat, o opravljanju pa odloča učitelj, ki predmet poučuje. Člen določa, da učenci od 3. do 9. razreda, ki ne pristopijo k opravljanju predmetnega izpita ali predmetnega izpita ne opravijo uspešno, opravljajo popravni izpit, neudeležba na popravnem izpitu ali neuspešno opravljen popravni izpit pa pomenita neposredno ponavljanje razreda.

K 26. členu
Člen določa, da se na podzakonski ravni uredi ocenjevanje in napredovanje, ne pa tudi preverjanje znanja učencev. Sprememba sledi sodobnim pedagoškim ugotovitvam, ki preverjanje znanja tolmačijo kot sproten in od pedagoškega dela neločljiv proces. S to spremembo se bo ustrezno uredil tudi pravilnik, ki ureja preverjanje, ocenjevanje in napredovanje učencev, na način, da bosta v njem zajeti zgolj ocenjevanje in napredovanje.

K 27. členu
V členu se opredeli, da določbe 76. a člena, ki ureja predmetni izpit, niso obvezne za zasebne šole, saj imajo te ocenjevanje in napredovanje urejeno drugače.

K 28. členu
Člen omogoča, da se lahko pravica do izobraževanja na domu za otroke s posebnimi potrebami na podlagi odločbe o usmeritvi uveljavlja tudi med šolskim letom. S tem se popravlja trenutna anomalija, ki je učencem s posebnimi potrebami kljub pridobljeni odločbi onemogočala izobraževanje na domu med šolskim letom.

K 29. členu
Člen določa, da lahko starši otrok s posebnimi potrebami pravico do izobraževanja na domu uveljavljajo znova – tudi ob neuspešnem ocenjevanju in vključitvi v osnovnošolsko izobraževanje.

K 30. členu
Člen podrobneje ureja, da se učencu s posebnimi potrebami, ki se izobražuje na domu, zagotovijo sredstva v višini javnih izdatkov na ravni države in lokalne skupnosti za osnovnošolsko izobraževanje. Tako se smiselno vključuje inkluzivna paradigma, k spoštovanju katere se je zavezala Republika Slovenija.

K 31. členu
V členu se ustvari zakonska podlaga za zbiranje podatkov o učencih, ki so pripadniki romske skupnosti. Na podlagi števila romskih učencev so šole upravičene do ugodnejših normativov za oblikovanje oddelkov, v katerih so učenci Romi, sistemizacije delovnega mesta romskega pomočnika in dodatnih strokovnih delavcev za delo z Romi. Podatki o številu romskih učencev so se do sedaj pridobivali na podlagi ocen. S spremembo zakona se omogoča pravna podlaga za zbiranje podatkov o pripadnosti romski skupnosti. Sprememba člena je podprta z mnenjem Ministrstva za pravosodje, v katerem je pojasnilo, da je zbiranje podatkov o etični pripadnosti dovoljeno, če gre za pozitivno diskriminacijo. Pri spremembi člena gre za pozitivno diskriminacijo v smislu zagotavljanja večjega števila pedagoških ur in posledično uspešnejše integracije v družbo.

K 32. členu
V členu se popravi napačno ime evidenc (sedaj: Centralni register prebivalstva) ter doda, da se v evidenco šoloobveznih otrok vnese tudi podatke o državljanstvu, kraju in državi rojstva.

K 33. členu
V členu, ki ureja namen in uporabo zbirk podatkov in evidenc, se določi, da se podatke o pripadnosti romski skupnosti uporablja za namene spodbujanja in zagotavljanja enakega obravnavanja, enakih možnosti in zajamčenih osebnih pravic pripadnikov romske skupnosti. S členom se uvaja pozitivna diskriminacija.

K 34. členu
Člen določa globe za pravne osebe. Dodatno se določi globa za šolo in odgovorno osebo, če za učence z učnimi težavami ne prilagajata izobraževalnega dela, ne izvajata vzgojnih dejavnosti, skladno s pravili šolskega reda, in ne omogočata doseganja ciljev vzgoje in izobraževanja otrokom, ki se jim prilagodi pedagoški proces zaradi zagotavljanja varnosti.

K 35. členu
Člen določa dodatne globe za starše, ki ne zagotovijo, da njihov otrok obiskuje pouk in druge dejavnosti, iz neupravičenih razlogov ne zagotovijo udeležbe učenca na predmetnih izpitih in opustijo dolžno skrb ali nadzorstvo nad predmeti, ki jih učenec prinaša v šolo.

K 36. členu
Člen prehodnega režima določa rok za sprejetje predmetnikov osnovnošolskega izobraževanja, ki vključujejo nov predmet informatika in digitalne tehnologije, ter sprejetje učnega načrta in znanj izvajalcev za predmet informatika in digitalne tehnologije.

K 37. členu
Člen prehodnega režima določa rok za začetek izvajanja predmeta informatika in digitalne tehnologije v osnovnih šolah.

K 38. členu
Člen prehodnega režima določa rok, do katerega morajo osnovne šole uskladiti vsebino pravil šolskega reda.

K 39. členu
Člen določa, da se do sprejetja letnega delovnega načrta, ki vsebuje tudi načrt vzgojnih dejavnosti, uporablja vzgojni načrt šole.

K 40. členu
Člen določa potrebne pravilnike za spremembo.

K 41. členu
Člen določa, da se do začetka uporabe tega zakona uporablja Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24).

K 42. členu
Člen določa začetek veljavnosti in uporabe zakona. Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2025.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

8. člen
(dopolnilno izobraževanje)

Za otroke slovenskih izseljencev in zdomcev se v državah, kjer prebivajo, v skladu z mednarodnimi pogodbami organizira pouk slovenskega jezika in kulture.

Za otroke, ki prebivajo v Republiki Sloveniji in katerih materni jezik ni slovenski jezik, se ob vključitvi v osnovno šolo organizira pouk slovenskega jezika in kulture, s sodelovanjem z državami izvora pa tudi pouk njihovega maternega jezika in kulture.

16. člen
(obvezni predmeti)

Osnovna šola za vse učence izvaja pouk iz naslednjih obveznih predmetov: slovenščine in italijanščine ali madžarščine na narodno mešanih območjih, tujega jezika, zgodovine, družbe, geografije, domovinske in državljanske kulture in etike, matematike, naravoslovja, spoznavanja okolja, naravoslovja in tehnike, kemije, biologije, fizike, likovne umetnosti, glasbene umetnosti, športa, tehnike in tehnologije ter gospodinjstva.

Za gluhe učence, učence s težko izgubo sluha in učence z gluhoslepoto šola poleg obveznih predmetov iz prejšnjega odstavka izvaja tudi pouk znakovnega jezika in jezika gluhoslepih.

Za učence s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom, šola poleg obveznih predmetov iz prvega odstavka tega člena izvaja še specialno-pedagoške dejavnosti, določene s predmetnikom.

17. člen
(izbirni predmeti)

Poleg obveznih predmetov mora osnovna šola za učence 7., 8. in 9. razreda izvajati pouk iz izbirnih predmetov.

Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega sklopa in najmanj treh iz naravoslovno-tehničnega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike.

Učenec izbere dve uri pouka izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njegovi starši.

31. člen
(letni delovni načrt)

Z letnim delovnim načrtom se določijo vsebina, obseg in razporeditev vzgojno-izobraževalnega ter drugega dela v skladu s predmetnikom in učnim načrtom ter obseg, vsebina in organizacija razširjenega programa, ki ga izvaja osnovna šola. Določi se delo šolske svetovalne službe in drugih služb, delo šolske knjižnice, aktivnosti, s katerimi se šola vključuje v okolje, obseg dejavnosti, s katerimi šola zagotavlja zdrav razvoj učencev, oblike sodelovanja s starši, strokovno izpopolnjevanje učiteljev in drugih delavcev, sodelovanje z visokošolskimi zavodi, ki izobražujejo učitelje, raziskovalnimi

inštitucijami, vzgojnimi posvetovalnicami oziroma svetovalnimi centri, sodelovanje z zunanjimi sodelavci in druge naloge, potrebne za uresničitev programa osnovne šole.

Letni delovni načrt sprejme svet osnovne šole v skladu z zakonom in drugimi predpisi najkasneje do konca meseca septembra v vsakem šolskem letu.

32. člen

(predstavitev šole)

Osnovna šola na svoji spletni strani predstavi podatke o šoli, značilnosti programa šole, organizacijo dela šole v skladu z letnim delovnim načrtom, pravice in dolžnosti učencev, vsebino vzgojnega načrta, hišni red in druge podatke.

Predstavitev iz prvega odstavka tega člena je staršem na vpogled v pisni obliki v prostorih šole.

44. člen
(vpis)

Osnovna šola vpisuje otroke v 1. razred v mesecu februarju za naslednje šolsko leto.

Najmanj tri mesece pred začetkom pouka šola staršem otrok, vpisanih v 1. razred, izda potrdilo o šolanju oziroma odločbo o odložitvi začetka šolanja.

V primeru vpisa oziroma vključitve šoloobveznih otrok s tujimi listinami o izobraževanju v osnovnošolsko izobraževanje v Republiki Sloveniji, osnovna šola na podlagi dokazil ugotovi, v kateri razred se bo otrok vključil. Pri tem šola upošteva predložena dokazila o predhodnem izobraževanju in starost otroka. Šola pri vključitvi otroka lahko upošteva tudi njegovo poznavanje slovenskega jezika. Šola učencu ob vpisu oziroma vključitvi izda potrdilo o šolanju.

45. člen
(pogoji za vpis)

Starši morajo v prvi razred osnovne šole vpisati otroke, ki bodo v koledarskem letu, v katerem bodo začeli obiskovati šolo, dopolnili starost 6 let.

Otroku se lahko začetek šolanja na predlog staršev, zdravstvene službe oziroma na podlagi odločbe o usmeritvi odloži za eno leto, če se ugotovi, da otrok ni pripravljen za vstop v šolo.

47. člen
(odložitev šolanja)

Učencu se med šolskim letom v 1. razredu lahko na predlog staršev oziroma na predlog šolske svetovalne službe ali zdravstvene službe v soglasju s starši iz zdravstvenih in drugih razlogov odloži šolanje za eno leto.

48. člen
(šolski okoliš)

Starši imajo pravico vpisati otroka v javno osnovno šolo ali v zasebno osnovno šolo s koncesijo v šolskem okolišu, v katerem otrok stalno oziroma začasno prebiva, javna osnovna šola oziroma zasebna osnovna šola s koncesijo v tem okolišu, pa je dolžna na željo staršev otroka vpisati. V drugo osnovno šolo lahko starši vpišejo otroka, če ta šola s tem soglaša.

Seznam otrok iz šolskega okoliša, ki jih je javna ali zasebna šola s koncesijo dolžna vpisati v prvi razred, si šola pridobi iz evidence šoloobveznih otrok, ki jo vodi ministrstvo.

Med šolanjem lahko učenec prestopi na drugo osnovno šolo, če ta šola s tem soglaša.

Če se učenec med šolanjem preseli v šolski okoliš druge osnovne šole, ima pravico dokončati šolanje na šoli, v katero je vpisan.

Če učenec želi prestopiti iz zasebne šole v javno šolo, ga je javna šola v šolskem okolišu, v katerem učenec stalno prebiva, dolžna sprejeti.

Določbe prvega odstavka tega člena niso obvezne za zasebne osnovne šole.

50. člen
(obiskovanje pouka)

Učenec ima pravico obiskovati pouk oziroma se udeleževati drugih dejavnosti, ki jih organizira šola. Učencu šola lahko občasno zagotovi doseganje ciljev izobraževanja tudi v drugih oblikah organiziranega dela z učenci z namenom, da se učencem zagotovi varnost ali nemoten pouk.

Učenec mora redno obiskovati pouk v okviru obveznega programa in izpolnjevati obveznosti in naloge, določene z akti osnovne šole.

Učenci priseljenci iz drugih držav, katerih materni jezik ni slovenski (v nadaljnjem besedilu: učenci priseljenci iz drugih držav), se k pouku obveznih predmetov lahko vključujejo postopoma glede na znanje slovenskega jezika, v skladu s smernicami za vključevanje učencev iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem, ki jih sprejme strokovni svet, pristojen za splošno izobraževanje. Ob vključitvi v osnovno šolo se udeležijo začetnega pouka slovenščine v okviru dopolnilnega izobraževanja, ki se lahko izvaja med izvajanjem obveznega programa.

Učenci priseljenci iz drugih držav in učenci, katerih materni jezik ni italijanski in se vključujejo v osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom, se k pouku obveznih predmetov lahko vključujejo postopoma glede na znanje italijanskega jezika. Ob vključitvi v osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom se udeležijo začetnega pouka italijanščine v okviru dopolnilnega izobraževanja, ki se lahko izvaja med izvajanjem obveznega programa.

53. člen
(izostanki)

Starši morajo ob vsakem izostanku učenca šoli sporočiti vzrok izostanka. Če starši vzroka izostanka ne sporočijo v petih delovnih dneh od prvega dne izostanka dalje, jih šola obvesti o izostanku učenca in jih pozove, da izostanek pojasnijo.

Učenec lahko izostane od pouka, ne da bi starši sporočili vzrok izostanka, če njegov izostanek vnaprej napovejo, vendar ne več kot pet dni v šolskem letu.

Ravnatelj lahko na željo staršev iz opravičljivih razlogov dovoli učencu daljši izostanek od pouka.

54. člen
(prešolanje)

Učenec osnovne šole ne more biti izključen iz šole, dokler je šoloobvezen.

Če je iz učnih ali vzgojnih razlogov potrebno, lahko osnovna šola v soglasju ali na zahtevo staršev vključi učenca v drugo osnovno šolo, če ta s tem soglaša.

Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev:

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij.

Šola staršem vroči odločbo o prešolanju, v kateri navede tudi ime druge šole ter datum vključitve v to šolo.

Učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona je mogoče vključiti v drugo osnovno šolo na podlagi odločbe o usmeritvi.

56. člen
(brezplačen prevoz)

Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole.

Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njegovega prebivališča od osnovne šole v prvem razredu, v ostalih razredih pa, če pristojni organ za preventivo v cestnem prometu ugotovi, da je ogrožena varnost učenca na poti v šolo.

Učenec, ki obiskuje osnovno šolo zunaj šolskega okoliša, v katerem prebiva, ima pravico do povračila stroškov prevoza v višini, ki bi mu pripadala, če bi obiskoval osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva.

O načinu prevoza se osnovna šola dogovori s starši in lokalno skupnostjo.

Otroci s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona imajo pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njihovega prebivališča od osnovne šole, če je tako določeno v odločbi o usmeritvi.

Otroci s posebnimi potrebami, ki imajo z odločbo o usmeritvi določeno izvajanje dodatne strokovne pomoči v zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, imajo pravico do povračila stroškov prevoza do zavoda, v katerem se ta pomoč izvaja, če je njihovo prebivališče od tega zavoda oddaljeno več kot štiri kilometre.

Če učencu ni mogoče zagotoviti prevoza, ima pravico do brezplačne oskrbe v kraju izobraževanja in pravico do brezplačnega prevoza domov ob pouka prostih dnevih.

Osnovna šola mora učencem, ki morajo čakati na organiziran prevoz, zagotoviti varstvo.

Učenec, ki se prešola v skladu s 54. členom tega zakona, ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, v katero je prešolan.

60.č člen
(vzgojno delovanje šole)

Vzgojno delovanje šole je strokovno delo, ki se izvaja v skladu s pravili stroke, v skladu s tem zakonom, na njegovi podlagi izdanimi predpisi in akti šole.

60.d člen
(vzgojni načrt šole)

Z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona.

Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

60.e člen
(pravila šolskega reda)

Na podlagi vzgojnega načrta šola v pravilih šolskega reda natančneje opredeli dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, določi vzgojne ukrepe za posamezne kršitve pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti ter sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev. Pri pripravi pravil šolskega reda sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši.

Vzgojne ukrepe šola izvede, kadar učenec krši svoje dolžnosti, določene z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole. Z vzgojnimi ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena tega zakona).

Pravila šolskega reda sprejme svet šole na predlog ravnatelja, ki si predhodno pridobi mnenje učiteljskega zbora in sveta staršev.

60.f člen
(vzgojni opomini)

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. O izrečenem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu.

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala.

Obrazložen pisni predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec šole razredniku.

Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla. Nato razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši oziroma strokovnim delavcem šole, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo pogovora. Po razgovoru razrednik pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru. Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina, o tem seznani učiteljski zbor.

O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina šola vodi zabeležke.

Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor.

60.g člen
(ugovor na izvajanje vzgojnega delovanja šole)

Učenec in njegovi starši lahko pisno podajo ugovor razredniku ali šolski svetovalni službi ali ravnatelju glede vzgojnega delovanja šole. Če učenec ali starši v 30 dneh ne dobijo pisnega odgovora oziroma če z njim niso zadovoljni, lahko dajo predlog za inšpekcijski nadzor.

60.h člen

Določbe 60.d, 60.e in 60.f člena niso obvezne za zasebne šole.

68. člen
(ugovor na oceno)

Če učenec in starši menijo, da je bil učenec ob koncu pouka v šolskem letu nepravilno ocenjen, lahko starši v treh dneh po prejemu spričevala oziroma zaključnega spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor.

Ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo. Med člani komisije mora biti vsaj en član, ki ni zaposlen v šoli.

Če komisija ugotovi, da je ocena učenca ob koncu pouka v šolskem letu neustrezna, učenca ponovno oceni. Odločitev komisije je dokončna.

70. člen
(popravni izpit)

Učenci, ki so v 7. in 8. razredu ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjeni iz največ dveh predmetov, do konca šolskega leta opravljajo popravni izpit. Popravni izpit lahko opravljajo največ dvakrat v šolskem letu.

Učenci 9. razreda lahko opravljajo popravni izpit tudi iz več predmetov, iz katerih so ob koncu šolskega leta negativno ocenjeni. Popravni izpit lahko opravljajo dvakrat v istem šolskem letu in najmanj štirikrat v naslednjem šolskem letu.

Če učenec popravnih izpitov ne opravi uspešno, ponavlja razred.

75. člen
(podaljšanje izobraževanja za učence s posebnimi potrebami)

Učenci s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v osnovnošolsko izobraževanje po prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom in so izpolnili osnovnošolsko obveznost, vendar niso končali osnovnošolskega izobraževanja, lahko ne glede na prvi odstavek 55. člena tega zakona nadaljujejo izobraževanje v istem programu še največ tri leta in obdržijo status učenca. Izjemoma lahko ravnatelj na predlog strokovne skupine, ki pripravlja in spremlja individualizirani program, odloči, da se učencu, ki po treh letih podaljšanega statusa ni končal osnovnošolskega izobraževanja, šolanje podaljša še za eno šolsko leto. Odločitev ravnatelja je dokončna.

Učenci s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja in so izpolnili osnovnošolsko obveznost, lahko ne glede na določbo prvega odstavka 55. člena tega zakona nadaljujejo izobraževanje v posebnem programu vzgoje in izobraževanja še največ 11 let, vendar največ do 26. leta starosti.

Učenci iz prvega odstavka tega člena s podaljšanim statusom morajo redno obiskovati pouk in izpolnjevati obveznosti in naloge, določene z akti osnovne šole. Če učenec, ki ima podaljšan status v skladu s prvim odstavkom tega člena, pouka ne obiskuje več kot en mesec strnjeno brez ustreznega opravičila ali z neprimernim odnosom, ki ne izvira iz njegovega primanjkljaja, ovire oziroma motnje, ovira vzgojno-izobraževalno delo, lahko ravnatelj na predlog učiteljskega zbora, ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, med šolskim letom oziroma ob koncu šolskega leta odloči, da je učenec izključen iz osnovne šole.

Izobraževanje za učence, ki so se izobraževali po prilagojenih izobraževalnih programih, se izvaja v skladu s programom, ki je prilagojen vrsti in stopnji primanjkljaja, ovire oziroma motnje posameznega učenca, za učence, ki so bili vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja, pa v skladu s posebnim programom vzgoje in izobraževanja.

76. člen
(izpit)

Učenci, ki zaradi bolezni ali drugih utemeljenih razlogov ne morejo obiskovati pouka, lahko do konca šolskega leta opravljajo izpite iz posameznih predmetov.

O utemeljenosti razlogov iz prejšnjega odstavka odloča ravnatelj.

80. člen
(izvršilni predpis o ocenjevanju in napredovanju učencev)

Podrobnejše določbe o preverjanju in ocenjevanju znanja in napredovanju učencev iz razreda v razred izda minister.

81. člen
(zasebne šole)

Določbe 61. in 62. člena, prvega, drugega in petega odstavka 63. člena, 69., 70., 76. in 77. člena, drugega odstavka 78. člena ter 79. in 80. člena tega zakona niso obvezne za zasebne osnovne šole.

92.a člen
(pravica do izobraževanja na domu za učence s posebnimi potrebami)

Starši imajo pravico organizirati osnovnošolsko izobraževanje na domu za svojega otroka s posebnimi potrebami, vključenega v program osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, prilagojene programe ali v prve štiri stopnje posebnega programa vzgoje in izobraževanja, če je tako odločeno v odločbi o usmeritvi. Starši za pomoč pri izvajanju izobraževanja na domu zagotovijo osebo, ki izpolnjuje pogoje za izvajanje javno veljavnega programa (v nadaljnjem besedilu: učitelj za izobraževanje na domu), v katerega je učenec usmerjen, in opremo oziroma didaktične pripomočke, potrebne za doseganje ciljev in standardov znanja, določenih z učnimi načrti.

Starši najpozneje do 16. avgusta tekočega šolskega leta za naslednje šolsko leto o izobraževanju na domu pisno obvestijo osnovno šolo, v katero je otrok vpisan. Pravice do izobraževanja na domu med šolskim letom ni mogoče uveljavljati. Starši o izobraževanju na domu osnovno šolo pisno obvestijo za vsako šolsko leto posebej. Obvestilo vsebuje ime in priimek otroka, kraj, kjer bo izobraževanje potekalo, ter ime in priimek oseb, ki bodo otroka poučevale.

Starši z izbiro izobraževanja na domu prevzamejo vse obveznosti, povezane z izvedbo izobraževanja svojega otroka, vključno s prevozi v šolo in nazaj.

Osnovna šola vodi dokumentacijo o izobraževanju učenca na domu.

Starši lahko med šolskim letom prekinejo izobraževanje na domu. Vključitev učenca v izobraževanje v osnovni šoli je mogoča do začetka rokov za ocenjevanje znanja za učence, ki se izobražujejo na domu, določenih v pravilniku, ki ureja šolski koledar za osnovne šole. O prekinitvi izobraževanja na domu starši pisno obvestijo osnovno šolo.

Podrobnejši postopek uveljavljanja pravice staršev do izobraževanja na domu učencev s posebnimi potrebami določi minister.

92.c člen
(ocenjevanje znanja učenca s posebnimi potrebami, ki se izobražuje na domu)

Znanje učenca iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona se ocenjuje iz vseh predmetov glede na predmetnik posameznega razreda javno veljavnega izobraževalnega programa osnovne šole, v katerega je učenec usmerjen.

Znanje učenca, ki se izobražuje po posebnem programu vzgoje in izobraževanja za otroke z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju, osnovna šola preverja kot napredovanje po operativnih ciljih iz individualiziranega programa s področja razvijanja samostojnosti, splošne poučenosti in enega izbranega področja iz obveznega dela programa.

Učenec iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona se udeleži ocenjevanja znanja, ki je določeno v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi podzakonskimi predpisi. Ocenjevanje znanja se izvaja na osnovni šoli, v katero je učenec vpisan. Strokovna skupina lahko z individualiziranim programom v skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, zaradi bolezni učenca izjemoma odloči, da ocenjevanje poteka na domu. Znanje učenca iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona oceni izpitna komisija.

Ocenjevanje znanja se za učenca iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona, ki se izobražuje na domu, opravlja v rokih, določenih s pravilnikom, ki ureja šolski koledar za osnovne šole, lahko pa se opravlja tudi predhodno ali v dveh delih, in sicer v rokih, ki jih na predlog strokovne skupine, ki pripravlja in spremlja individualizirani program učenca s posebnimi potrebami določi ravnatelj.

Če učenec iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona ne doseže minimalnih standardov znanja oziroma je negativno ocenjen pri posameznem predmetu, ima pravico do ponovnega ocenjevanja znanja pred začetkom naslednjega šolskega leta.

Učenec iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona, ki ponovnega ocenjevanja znanja ne opravi uspešno, mora v naslednjem šolskem letu nadaljevati osnovnošolsko izobraževanje v šoli. V tem primeru starši pravice do izobraževanja učenca na domu v naslednjih razredih ne smejo več uveljavljati. Če učenec 9. razreda iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona, ponovnega ocenjevanja znanja ne opravi uspešno, lahko opravlja popravni izpit ali 9. razred ponavlja.

92.f člen
(financiranje izobraževanja na domu)

Učencu iz prvega odstavka 92.a člena tega zakona se zagotovijo sredstva v višini, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za plače in materialne stroške na učenca v javni osnovni šoli v skladu s standardi in normativi.

Za učenca, ki je v skladu z zakonom, ki ureja celostno obravnavo otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju, nameščen v strokovni center, je financiranje izobraževanja na domu zagotovljeno v okviru programsko odvisnih stroškov strokovnega centra v skladu s pravilnikom, ki ureja merila in metodologijo za določanje obsega sredstev za materialne stroške v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

Podrobnejši način financiranja izobraževanja učencev s posebnimi potrebami na domu določi minister.

95. člen

(zbirke podatkov, ki jih vodi osnovna šola)

Osnovna šola vodi naslednje zbirke podatkov:

- zbirko podatkov o otrocih, vpisanih v osnovno šolo, in o učencih, vključenih v osnovno šolo, in njihovih starših,
- zbirko podatkov o napredovanju učencev, izdanih spričevalih, vzgojnih opominih in drugih listinah,
- zbirko podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učencev,
- zbirko podatkov o učencih, ki potrebujejo pomoč oziroma svetovanje.

Zbirka podatkov iz prve alineje prejšnjega odstavka obsega:

- podatke o otroku, učencu: ime in priimek, EMŠO, spol, kraj in država rojstva, prebivališče in državljanstvo, oddelek in razred, v katerega se razporedi učenec, podatek o izobraževanju na domu, zdravstvene posebnosti, katerih poznavanje je nujno za učenčevo varnost in za delo z učencem (alergije, kronične bolezni ipd.),
- podatke o starših: ime in priimek, naslov prebivališča, telefonska številka, na katero je mogoče posredovati nujna sporočila v času, ko je učenec v šoli, e-naslov in davčna številka.

Zbirka podatkov iz druge alineje prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz prve alineje drugega odstavka tega člena še podatke o napredovanju učenca v višji razred, izdanih spričevalih, vzgojnih opominih in drugih listinah.

Zbirka podatkov iz tretje alineje prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz prve alineje drugega odstavka tega člena še podatke o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učenca, ki se nanašajo na: telesno višino, voluminoznost telesa, hitrost alternativnih gibov, eksplozivno moč, koordinacijo gibanja telesa, fizično vzdržljivost trupa, gibljivost, mišično vzdržljivost ramenskega obroča in rok, sprintersko hitrost in vzdržljivost v submaksimalnem kontinuiranem naprezanju.

Osebni podatki iz tretje alineje prvega odstavka tega člena se zbirajo v soglasju s starši.

Zbirka podatkov iz četrte alineje prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena še:

1. družinsko in socialno anamnezo,
2. razvojno anamnezo,
3. strokovno interpretirane rezultate diagnostičnih postopkov,
4. podatke o postopkih strokovne pomoči oziroma svetovanja,
5. dokumentacijo v zvezi s postopkom usmerjanja učenca s posebnimi potrebami,
6. strokovna mnenja drugih inštitucij: centrov za socialno delo, zdravstvenih inštitucij, svetovalnih centrov oziroma vzgojnih posvetovalnic.

Osebni podatki iz četrte alineje prvega odstavka tega člena se zbirajo v soglasju s starši učencev, razen v primeru, ko je učenec v družini ogrožen in ga je potrebno zavarovati.

95.a člen

(evidenci, ki ju vodi ministrstvo, in evidenca, ki jo vodi RIC)

Ministrstvo vodi:

- evidenco šoloobveznih otrok,

- evidenco učencev za prijavo na nacionalno preverjanje znanja, obveščanje učencev o dosežkih na nacionalnem preverjanju znanja ter za vpis v srednje šole (v nadaljnjem besedilu: evidenca ministrstvo-NPZ).

RIC vodi evidenco učencev, ki opravljajo nacionalno preverjanje znanja (v nadaljnjem besedilu: evidenca RIC-NPZ).

Evidenca šoloobveznih otrok, ki jo vodi ministrstvo, obsega:

- podatke o otroku: ime in priimek, EMŠO, naslov prebivališča, ter

- podatke o starših: ime in priimek, naslov prebivališča.

Ministrstvo pridobi podatke o šoloobveznih otrocih iz registra stalnega prebivalstva in razvida začasnega prebivališča s povezovanjem zbirk z uporabo EMŠO.

Evidenca ministrstvo-NPZ vsebuje:

1. ime in priimek učenca, EMŠO, spol, kraj in državo rojstva,

2. ime osnovne šole oziroma podružnice, na kateri učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja, izobraževalni program ter razred in oddelek,

3. številko matičnega lista in evidenčno številko učenca,

4. šolsko leto, v katerem učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,

5. seznam predmetov, iz katerih učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,

6. prijave učencev 3., 6. in 9. razreda na nacionalno preverjanje znanja,

7. zaključne ocene učenca pri vseh predmetih v 3., 6., 7., 8. in 9. razredu,

8. dosežke učenca na nacionalnem preverjanju znanja,

9. ime in priimek učenčevega razrednika v 9. razredu.

Za vpis v srednje šole se uporabljajo podatki iz 1., 7. in 8. točke prejšnjega odstavka.

Ministrstvo RIC za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja posreduje podatke iz 1., 2., 4., 5., 6. in 7. točke petega odstavka tega člena.

V evidenco ministrstvo-NPZ se iz centralne evidence udeležencev vzgoje in izobraževanja v skladu z zakonom, ki ureja financiranje vzgoje in izobraževanja, s povezovanjem zbirk z uporabo EMŠO pridobivajo naslednji podatki:

- ime in priimek učenca, spol, kraj in država rojstva,

- ime osnovne šole oziroma podružnice, na kateri učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja, izobraževalni program ter razred in oddelek,

- šolsko leto, v katerem učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja.

V evidenco ministrstvo-NPZ se iz evidence RIC-NPZ pridobivajo podatki o dosežkih učencev na nacionalnem preverjanju znanja z uporabo EMŠO.

V evidenco ministrstvo-NPZ osnovne šole za svoje učence zagotavljajo naslednje podatke:

- številko matičnega lista in evidenčno številko učenca,
- seznam predmetov, iz katerih učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,
- prijave učencev 3., 6. in 9. razreda na nacionalno preverjanje znanja,
- zaključne ocene učenca pri vseh predmetih v 3., 6., 7., 8. in 9. razredu,
- ime in priimek učenčevega razrednika v 9. razredu.

Evidenca RIC-NPZ vsebuje:

1. ime in priimek učenca, EMŠO, spol, kraj in državo rojstva,
2. ime osnovne šole oziroma podružnice, na kateri učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja, izobraževalni program ter razred in oddelek,
3. šolsko leto, v katerem učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,
4. seznam predmetov, iz katerih učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,
5. podatke iz odločbe o usmeritvi učenca s posebnimi potrebami o vrsti in stopnji primanjkljajev, ovir oziroma motenj, ki so potrebni za prilagojeno opravljanje nacionalnega preverjanja znanja,
6. prijave učencev 3., 6. in 9. razreda na nacionalno preverjanje znanja,
7. zaključne ocene učenca pri posameznih predmetih v 3., 6. in 9. razredu, pri predmetih tehnika in tehnologija ter domovinska in državljanska kultura in etika pa zaključni oceni iz 8. razreda,
8. dosežke učenca na nacionalnem preverjanju znanja.

V evidenco RIC-NPZ za svoje udeležence vzgojno-izobraževalni zavodi vnašajo podatke iz odločbe o usmeritvi učenca s posebnimi potrebami o vrsti in stopnji primanjkljajev, ovir oziroma motenj, ki so potrebni za prilagojeno opravljanje nacionalnega preverjanja znanja.

97. člen
(namen in uporaba zbirk podatkov in evidenc)

Osebni podatki učencev iz zbirk podatkov in evidenc iz prvega odstavka 95. člena in prvega ter drugega odstavka 95.a člena tega zakona se obdelujejo za potrebe obveznega izobraževanja.

Ministrstvo pridobljene podatke uporablja za izvajanje z zakonom določenih nalog, za razvoj sistema vzgoje in izobraževanja ter ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vzgoji in izobraževanju.

RIC pridobljene podatke uporablja za izvajanje in razvoj nacionalnega preverjanja znanja, podporo razvoja sistema vzgoje in izobraževanja ter ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti. Podatkov in analiz podatkov iz evidence RIC-NPZ tega zakona ni dovoljeno obdelovati, uporabljati in objavljati za namen razvrščanja osnovnih šol.

Za potrebe znanstveno-raziskovalnega dela in pri izdelavi analiz smejo ministrstvo, RIC, univerze in raziskovalne organizacije osebne podatke uporabljati in objavljati tako, da identiteta učenca ni razvidna.

101. člen
(globa za prekrške za pravne in odgovorne osebe)

Z globo od 1000 do 2000 eurov se za prekršek kaznuje osnovno šolo in z globo od 500 do 1000 eurov odgovorno osebo osnovne šole, če:

- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela v obsegu, ki ga določata predmetnik in učni načrt (29. in 30. člen tega zakona);
- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela po letnem delovnem načrtu (31. člen tega zakona) in vzgojnem načrtu (60.d člen tega zakona);
- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela za učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona v skladu z odločbo o usmeritvi;
- odkloni vpis otroka iz svojega šolskega okoliša (48. člen tega zakona);
- ne izpolnjuje obveznosti do učencev, ki se izobražujejo na domu (89. in 92.b člen tega zakona);
- ne vodi predpisanih zbirk podatkov (95. člen tega zakona).

102. člen
(globa za prekrške za starše)

Z globo od 100 do 300 eurov se za prekršek kaznuje starše, če v roku, določenem v 96. členu tega zakona, šoli ne sporočijo sprememb podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov iz 95. člena tega zakona (96. člen tega zakona).

Z globo od 500 do 1000 eurov se za prekršek kaznuje starše, če:

- ne vpišejo otroka v osnovno šolo v skladu s 45. členom tega zakona;
- njihov otrok ne obiskuje pouka in drugih dejavnosti v okviru obveznega programa osnovne šole iz neopravičljivih razlogov (50. člen tega zakona);
- iz neupravičenih razlogov ne zagotovijo udeležbe učenca, ki se izobražuje na domu, na ocenjevanjih znanja v skladu z drugim odstavkom 90. člena in tretjim odstavkom 92.c člena tega zakona;
- ne zagotovijo učitelja za izobraževanje na domu v skladu s prvim odstavkom 92.a člena tega zakona.

V. PRILOGE

– Osnutki pravilnikov